

Bunavestire, icoană de la jumătatea secolului XIV, Mănăstirea Sfânta Ecaterina de pe Muntele Sinai.

DIN SUMAR:

- Să lucrăm înțelept! - ALEXANDRU NEMOIANU.....(p. 3)
- Postul Mare – ARHIM. ANDREI COROIAN.....(p. 4)
- Buna Vestire – PR. VALER BEL.....(p. 4)
- Guido Schäffer, sportivul misionar – ARHIM. BENEDICT VESA (p. 5)
- Cateheze la Canonul Sfântului Andrei – PR. LIVIU VIDICAN MANCI (p.5)
- Floarea de Foc -
- Mărturii și meditații ortodoxe – ALEXANDRU MIRONESCU.....(p. 6)

† ANDREI

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului,
Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

„Biserică de Dumnezeu încăpătoare”¹

Braznicul Bunavestiri, dimpreună cu praznicul Nașterii Maicii Domnului, Intrarea în biserică a Maicii Domnului și Adormirea Maicii Domnului alcătuiesc cele patru mari sărbători ale Născătoarei de Dumnezeu.

La această sărbătoare, Mitropolia Clujului, Maramureșului și Sălajului își aniversază hramul: motivul este că pe 25 martie 2006 a fost inaugurată festiv Mitropolia și instalat primul ei Mitropolit, Bartolomeu Anania, de către Patriarhul de pioasă amintire Teoctist. Tot într-o zi de 25 martie 2011, după plecarea în eternitate a vrednicului și eruditului Mitropolit Bartolomeu, am fost întronizat eu de către Preafericitul Părinte Patriarh Daniel.

Celebrările acestei sărbători o numesc pe Maica Domnului „Biserică de Dumnezeu încăpătoare” și pe bună dreptate. Pentru că Cel ce Se va naște din Fecioara Maria „ca om e Dumnezeu. Biserica a considerat totdeauna pe Fecioara Maria Născătoare de Dumnezeu, căci în aceasta se implică mărturisirea că Cel ce S-a născut din ea nu e o persoană omenească deosebită de cea dumnezeiască, ci Însuși Fiul lui Dumnezeu S-a născut din ea, după firea Sa omenească”².

Poetul popular, gândindu-se la această taină mare a pogorării lui Dumnezeu pe pământ, insistă asupra rolului pe care l-a avut Maica Domnului: „Scară dacă nu era, / Domnul nu se pogora, / Tu ești scara cea de flori, / Cu un capăt peste nori, / Tu ești raiul preafrumos, / Care-ai tras pe Domnul jos”.

De aceea o cinștim pe Maica Domnului mai presus decât toată făptura, mai presus decât pe sfinții Îngeri și toți sfinții lui Dumnezeu. Trei sunt motivele pentru care facem acest lucru: pentru că e Născătoare de Dumnezeu, pentru că e pururea fecioară și pentru că e cinștită mai presus de cât toate creaturile văzute și nevăzute³.

La Bunavestire, Arhanghelul Gavriil i se închină și-i aduce vestea cea mare: „Bucură-te, ceea ce ești plină de har, Domnul este cu tine... iată vei lua în pântece și vei naște fiu și vei chema numele lui Iisus” (Luca 1, 28 și 31). Iar una din cântările praznicului zice: „ca pe o făclie mult luminată și ca pe o cămară de Dumnezeu lucrată, te văd pe tine. Primește acum, ca un chivot de aur, pe Dătătorul legii precurată, Care a binevoit a izbăvi, prin tine, firea oamenilor cea stricată!”⁴.

Bunavestire este una din cele mai strălucite și mai pline de bucurie zile ale anului, sărbătoare care, în mod conștient, este pusă în legătură cu imaginea minunată și strălucită pe care ne-o oferă Evanghelia după Luca, în care e descrisă Bunavestire.

Sfântul Nicolae Cabasila este neîntrecut în a aduce laudă acestei sărbători: „Dacă e ca vreodată omul să se bucure, să salte și să strige de plăcere și să caute să grăiască un lucru mare și strălucit, și să-și dovedească o măreție a gândirii, o frumusețe a limbii și o vigoare a cuvintelor, nu văd alt timp decât această zi, în care un înger din cer a venit pe pământ aducând tot binele”⁵.

Acatistul Bunavestiri, exprimă poetic și magistral momentul întrupării Domnului Iisus Hristos: „Îngerul cel mai înfățișător, din cer a fost trimis să zică Născătoarei de Dumnezeu: Bucură-te. Și împreună cu glasul cel netrupesc, văzându-Te pe Tine, Doamne, întrupat, s-a spăimântat, și a stat strigând către dânsa unele ca acestea: Bucură-te, prin care răsare bucuria...”⁶.

Sărbătoarea Bunavestiri, cum spune troparul, aduce bucurie la toată lumea, dar în special nouă, celor ce facem parte din această Mitropolie. Și nu putem uita de Bunavestire a anului 2006, când celebrarea a luat dimensiuni deosebite. Liturghia a fost oficiată pe esplanada din fața Catedralei de către Patriarhul Teoctist dimpreună cu un mare sobor de clerici, iar Piața Avram Iancu era plină de închinători veniți din toate părțile.

Și cerul a participat la sărbătoarea noastră, fiind o zi de primăvară luminoasă și caldută. În memoria aceluia moment, an de an oficiem cu bucurie în Catedrală Liturghia, fiind înconjurați de toți cei care doresc să fie părtași acestui moment înălțător.

¹ Mineiul pe Martie, Alba Iulia, 2001, p. 199.

² Preot Prof. Dumitru Stăniloae, Teologia Dogmatică Ortodoxă, II, EIBMBOR, București, 2003, p. 79.

³ Teologia Dogmatică și Simbolică, Vol. 2, Cluj-Napoca, 2005, p. 148.

⁴ Mineiul pe Martie, p. 199.

⁵ Diac. Ioan I. Ică jr., Maica Domnului în Teologia și spiritualitatea isihastă a secolului XIV, Deisis, Sibiu, 2008, p. 461.

⁶ Ceaslov, EIBMBOR, București, 1973, p. 302.

Comunicatul Ședinței Extraordinare a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe a Ciprului (18 februarie, 2019)

Sfântul Sinod al Bisericii din Cipru s-a reunit azi, luni, 18-02-2019, într-o sesiune extraordinară, prezidată de Preafericitul Părinte Hrisostom, Arhiepiscopul Ciprului, și a discutat pe larg tema privitoare la Autocefalia Bisericii Ucrainei, care, așa cum a evoluat, atinge tema unității în sânurile Bisericii Ortodoxe.

Având în vedere responsabilitățile Bisericii Ciprului - ca fiind una dintre cele mai vechi Biserici Autocefale, care are Autocefalia acordată de către un Sinod Ecumenic - față de toată Biserica Ortodoxă, dincolo de orice înrudire de neam [gr. *phyletikēs syggeneias*] și amestec în jurisdicții și drepturi și fără să urmărească vreun beneficiu așteptat, Sfântul Sinod a hotărât să își expună părerile sale cu privire la pozițiile-principii care trebuie să dirijeze relațiile Bisericilor Ortodoxe, încredințată că păzirea acestor principii poate duce la ieșirea din criză.

1. Fiecare popor [gr. *ethnos*, națiune] are dreptul, atunci când și-a dobândit independența națională [gr. *ethnikē*, etnică, de neam], să caute și autocefalia sa bisericească. Aceasta este întărit de către sfintele canoane. (Εἴωθε τὰ ἐκκλησιαστικὰ συμμεταβάλλεσθαι τοῖς πολιτικοῖς [În mod obișnuit cele bisericești (care țin de administrarea treburilor bisericești sau jurisdicția canonică, s.t.) se preschimbă după cele statale (care țin de republică, de treburile cetățenești sau orășenești, de politică ca știință și practică a guvernării, s.t.)].)

2. Dacă sinceritatea este o condiție *sine qua non* pentru conviețuirea firească a credincioșilor, în timp ce gândul ascuns dinamitează relațiile dintre ei, cu mult mai mult sunt valabile acestea în relațiile dintre Biserici. Așadar, cât de statornică și sinceră este relația dintre Bisericile noastre atunci când, în ciuda deciziilor unanime ale întrunirilor Întâistătorilor Bisericilor Ortodoxe din 2014 și 2016 în legătură cu convocarea Sfântului și Marelui Sinod, fără niciun motiv esențial [gr. *ousiastiko*], patru Biserici nu au participat la Sinod? Cum răspundem la îndemnul Domnului: „Cuvântul vostru să fie: Ceea ce este da, da; și ceea ce este nu, nu” (Matei 5, 37)? Cu mult mai stranie este invocarea ulterioară a consensului, «consensus» (gr. *homophōnia*, unanimității, n.t.) din partea Bisericilor care îl încalcă și care îl invocă discreționar (gr. *kata to dokoun*, după voie, n.t.). I s-a dat și acestui termen [de *consensus*, n.t.] un răspuns pe deplin satisfăcător, care a fost acceptat de către toți la Reuniunea Întâistătorilor din 2016. Consensul (unanimitatea, omofonia) se referă la fiecare din Bisericile prezente și nu are înțelesul împiedicării, după bunul plac al unora, a luării hotărârilor. Dacă una sau două Biserici sunt în dezacord față de o hotărâre, este înregistrat dezacordul lor, însă semnează hotărârea. Glasul canoanelor este limpede: „Să se păstreze / țină părerea celor mai mulți” [gr. «κρατεῖτω ἡ γνώμη τῶν πλείονων»].

3. Câtă seriozitate transmitem, în calitate de Ortodocși, restului lumii creștine și necreștine, atunci când, soluționând cele mai grave probleme, nu suntem de acord asupra modului semnării celor convenite? Cum convingem despre aplicarea în viața noastră a poruncii Domnului: „dacă cineva vrea să fie întâiul, să fie cel din urmă dintre toți” (Marcu 9, 35)? Dacă acordul [gr. *symphonia*], izbutit la cea de a V-a Conferință Presinodală, despre proclamarea Autocefaliei nu ar fi fost anulat, din cauza eșecului înțelegerii [gr. *symphonia*] cu privire la modul semnării tomosului de Autocefalie, ar mai exista oare problema actuală?

4. Cât de mult îmbrățișăm noi credința [gr. *akrobathoume peri tēn pistin*, adică facem acrobații, lucruri riscante / îndrăznețe, încercă să demonstrăm logic despre credință, n.t.] când întrerupem comuniunea euharistică dintre Bisericile noastre? Este oare cu puțință ca o poruncă bisericească să anuleze lucrarea Sfântului Duh în biserici care funcționează sub jurisdicția altei Biserici? Sfântul Apostol Pavel este clar cum dovedim că ne silim să păzim „unitatea Duhului, întru legătura păcii”, și cum dovedim că „este un trup și un Duh... Un Domn, o credință, un botez” (Efeseni 4, 3-5). Dumnezeuasca Euharistie, prin care poporul se sfințește, ar trebui să rămână în afara disensiunilor Bisericești.

5. Întreruperea pomenirii unui Întâistător de către o altă Biserică, pentru orice motiv administrativ sau juridicțional, nu dă mărturie despre etosul ortodox al smereniei. Atunci când atâtea tentații și scandaluri îi chinuiesc / schinguiesc pe credincioșii noștri, noi, în calitate de conducere Bisericească, le dăm acestora cel mai rău exemplu. Acest lucru, din păcate, nu se întâmplă pentru prima dată. Există și cazul Patriarhiilor Antiohiei și Ierusalimului, precum și cazurile anterioare dintre Patriarhia Ecumenică și Ierusalim, precum și Patriarhia Ecumenică și Atena.

6. Experiența bimilenară a Bisericii Ciprului, dar și a întregii Biserici Ortodoxe, ne creează îndoieli în privința posibilității validării retrospective a hirotoniilor săvârșite de către caterisiți, afurisiți și excomunicați / anatemizați.

Am acceptat toți Ortodocșii caterisirea, afurisirea și excomunicarea câtorva persoane care au fost în prim planul crizei ucrainene. Recursul, când e întemeiat, ar trebui să aibă anumite limite temporale în ceea ce privește depunerea [solicitării recursului, n.t.] și examinarea lui.

Dacă ne-am poziționa în mod sincer după principiile de mai sus și dacă ne-am arăta dispuși să ne conformăm Canoanelor Bisericii

Ortodoxe, nu doar tema ucraineană, ci și toate celelalte teme care afectează Biserica se vor soluționa.

Privitor la tema concretă a autocefaliei Bisericii Ucrainei, considerăm că:

Anunțarea acordării Autocefaliei Bisericii Ucrainei de către Patriarhia Ecumenică a avut loc cu scopul de a aduce liniștea și de a realiza unitatea Bisericii de acolo. Nu contestăm acest scop. Până în prezent acest scop nu a fost împlinit. Este firesc să fie acordat un anumit interval de timp pentru a se arăta rezultatul. Dacă acest obiectiv nu este atins, așteptăm de la Patriarhul Ecumenic, folosind rolul său de coordonare [gr. *rythmistiko*], pe care i-l conferă poziția de Protos (Cel Dintâi, n.t.) în Ortodoxie, să convoace fie un Sinod Panortodox, fie o Reuniune a Întâistătorilor pentru a soluționa tema. Preocuparea principală a tuturor ar trebui să fie mântuirea poporului de acolo al lui Dumnezeu.

Dar, în cazul realizării unității în jurul noii Conduceri, Patriarhia Ecumenică ar trebui de asemenea să găsească modalitatea de a liniști conștiința credincioșilor în legătură cu validitatea hirotoniei și a tainelor săvârșite de această Conducere. Și de asemenea, având în vedere sensibilitatea poporului rus cu privire la locul în care s-au botezat strămoșii lui, să se îngrijească de consolidarea unei jurisdicții în relație cu acesta [poporul rus, sau *familia acestuia* (μιας σχετικῆς δικαιοδοσίας του) n.t.] acolo.

Biserica Ciprului se pune pe sine la dispoziția tuturor celor interesați de scopul liniștirii Bisericii „pe care Domnul a dobândit-o prin însuși Sângele Său”.

**Sfânta Arhiepiscopie a Ciprului,
18 februarie 2019.**

(Sursa: <http://churchofcyprus.org.cy/50127>,
accesat în 19.02.2019)

Traducere din limba greacă de pr. Florin-Cătălin Ghiț

Comunicat

Noi hotărâri ale Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române (21.02.2019)

In ziua de 21 februarie 2019, în Sala Sinodală din Reședința Patriarhală, sub președinția Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a avut loc ședința de lucru a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în cadrul căreia:

1. Au fost apreciate acțiunile bogate și multiple realizate în Patriarhia Română în Anul Centenar 2018, care au culminat cu evenimentul sfințirii Altarului Catedralei Naționale din data de 25 noiembrie 2018.

2. Totodată, au fost evidențiate numeroasele activități social-filantropice, activități în valoare de peste 114 milioane de lei, aproximativ 24 de milioane de euro.

3. În mod deosebit, au fost apreciate activitățile ierarhilor și clericilor români, desfășurate în diaspora și în eparhiile din vecinătatea granițelor țării, pentru păstrarea identității, spiritualității și culturii române.

Privitor la situația bisericească din Ucraina, Sfântul Sinod a subliniat următoarele aspecte:

4. Timp de aproape 30 de ani nu a fost rezolvată problema schismei din Ucraina și nici nu s-a făcut apel la o mediere pan-ortodoxă, așa cum s-a procedat în cazul schismei din Bulgaria.

Constatându-se acest impas în rezolvarea situației, Patriarhia Ecumenică a acordat *Tomosul de autocefalie* ierarhilor, clericilor și credincioșilor care se află în schismă cu Biserica Ortodoxă Rusă și cu întreaga Ortodoxie, însă acest tomos a fost acceptat doar de către ortodocșii ucraineni care nu se află în comuniune cu Patriarhia Moscovei.

Prin urmare, problema unității ecleziale în Ucraina nu este în prezent rezolvată deplin, și pentru că aici există o mare populație de etnie rusă, care păstrează legătura directă cu Patriarhia Moscovei.

5. Privitor la această situație bisericească tensionată din Ucraina, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române reiterează punctul de vedere exprimat anterior în cadrul ședințelor sale din 24 mai 2018 și din 25 octombrie 2018.

S-a recomandat atunci ca Patriarhia Ecumenică și Patriarhia Moscovei să identifice, prin dialog, o soluție a diferendului bisericesc amintit, prin păstrarea unității de credință, respectarea libertății administrativ-pastorale a clerului și credincioșilor din această țară (inclusiv dreptul la autocefalie) și restabilirea comuniunii euharistice.

În caz de nereușită a dialogului bilateral, este necesară convocarea unei sinaxe a tuturor întâistătorilor Bisericilor Ortodoxe pentru rezolvarea problemei existente.

6. Pentru o decizie concretă și corectă a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, la o viitoare ședință a Sfântului Sinod se va ține seama cu prioritate de faptul că în Ucraina există 127 de parohii ortodoxe românești, în special în zona Bucovinei de Nord, aflate în jurisdicția Bisericii Ortodoxe din Ucraina – Patriarhia Moscovei.

Este necesară o consultare reală a acestor ortodocși români, care sunt preocupați de păstrarea identității lor etnice și lingvistice.

În acest sens, este necesară obținerea de garanții scrise din partea autorităților bisericești și ale statului ucrainean că identitatea etnică și lingvistică a românilor va fi respectată, precum și că acești ortodocși români vor avea posibilitatea de a se organiza într-un *Vicariat Ortodox Român* și a cultiva legături spirituale cu Patriarhia Română, spre a fi sprijiniți prin trimiterea de cărți de cult și de teologie în limba lor maternă, adică limba română.

S-a menționat faptul că, în România, funcționează deja un *Vicariat Ortodox Ucrainean*, începând cu anul 1990.

7. De asemenea, Patriarhia Română va solicita Patriarhiei Ecumenice o lămurire privind soluționarea problemei ierarhilor și preoților necanonici din Occident, care au aparținut fostului „Patriarhat al Kievului”.

În urma consultărilor menționate mai sus, Sfântul Sinod va exprima poziția sa oficială privind situația Ortodoxiei din Ucraina.

Biroul de Presă al Patriarhiei Române

Tableta lunii

Să lucrăm înțelept!

Alexandru Nemoianu

(Statele Unite)

apitolul 16 al Evangheliei Sfântului Apostol și Evanghelist Luca include și parabola despre iconomul necredincios. Este un text mai lung, dar nespun de semnificativ. Am să îndrăznesc să îl rezum și să lămuresc unele dintre detaliile privind timpul istoric.

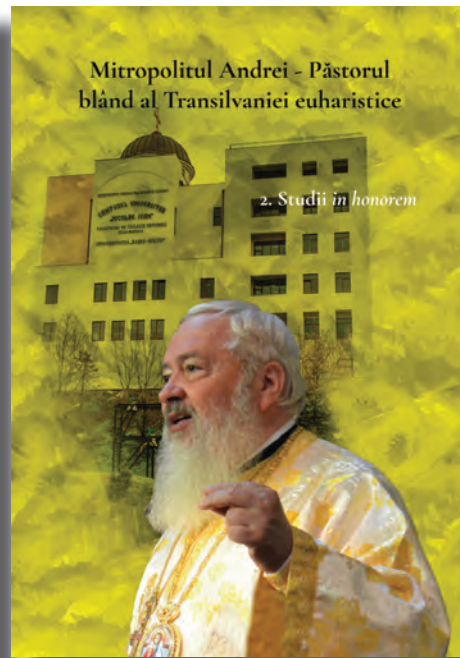
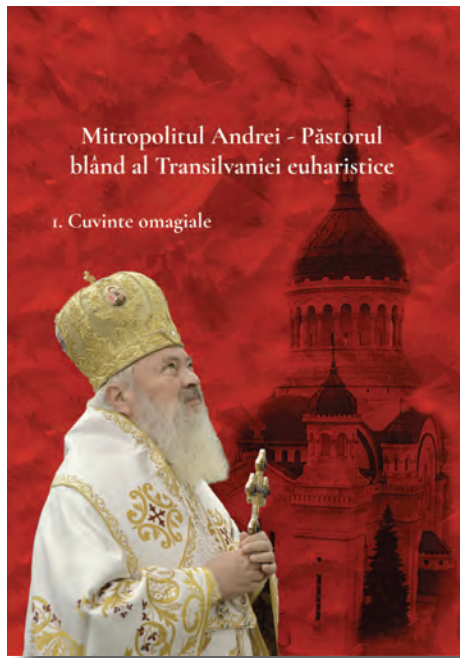
Se spune: „...era un om bogat care avea un iconom, și acesta a fost părât lui că-i risipește averiile”. În acele vremuri oamenii aveau, bogății, nu își administrau direct posesiunile. Ei aveau administratori care se ocupau de acestea și erau numiți iconomi. Acești iconomi aveau legătură directă cu cei subordonați, și tot ei erau cei care le puteau face viața foarte amară. Oricum, iconomul cu pricina a fost părât stăpânului său că nu este corect, și în consecință stăpânul îi cere socoteală și îl înștiințează că nu va mai avea acel iconomat.

Iconomul cu pricina era înspăimântat. El era conștient că doar din asta putea trăi și era le fel de conștient că altceva nu știe și nu poate să facă. Zice el: „Ce voi face, că stăpânul meu ia iconomia de la mine? Să sap nu pot; să cerșesc, mi-e rușine”. Iconomul, incorect în esență, își vine în fire și privește în sinea lui critic. Își dă seama și ce poate, și ce nu poate, și mai ales își da seama că răul făcut de el trebuie îndreptat. Că doar în acest chip va putea avea ajutor și înțelegere de la semenii săi. În consecință el cheamă pe datormicii stăpânului său, unul câte unul, și din răvașele de datorie le scade drastic. Pentru acțiunea lui, stăpânul sau îl laudă. Ce înseamnă aceasta? Oare înșelătoria să fie justificare? În niciun caz. Realitatea este alta.

La vremea respectivă, când secta fariseilor domina și controla aproape totul, falsitatea și prefăcătoria erau mod de viață. În chip concret, cămătăria nu era îngăduită dar era practică. Pentru a înșela și „salva” aparențele, practica era următoarea: Cel care era nevoit să se împrumute peste ceea ce lua împrumut și peste ce ar fi fost o rezonabilă adăugire, trebuia să semneze mult mai mult. Nu era camătă pe față, dar era în spirit și formă. Nu trebuie uitat că această camătă intra în buzunarul „iconomului”, căci stăpânul lua doar ce-i era convenit lui. Dar, cum ziceam, iconomul cu pricina și-a venit în fire. El a tăiat toată camăta și adausul necuvenit, s-a pocăit în fața celor pe care îi împilase, și acest lucru l-a aflat stăpânul lui, care îl laudă. Nu este greu de înțeles că această parabolă se referă la relația cu Dumnezeu.

„Stăpânul” este Dumnezeu, iar iconomul este fiecare dintre noi. Fiecăruia dintre noi i se încredințează daruri, bunuri care aparțin lui Dumnezeu. Pentru modul în care vom folosi aceste bunuri, aceste daruri, vom fi judecați. Fiind oameni și fiind într-o stare căzută, de cele mai multe ori, dacă nu întotdeauna, greșim, folosim rău darurile primite. Dar „Stăpânul” este milostiv și este gata să ne ierte dacă vom cauta să renunțăm la greșeală și la repetarea ei. Iar aici trebuie să înțelegem ce este starea de păcat și câtă vreme este ea îngăduită.

Păcatul este îngăduit doar până își împlinesc rostul pentru care a fost îngăduit; până ce demonstrează cum s-a decis „omul”, toți și fiecare, pentru sau împotriva lui Dumnezeu. Păcatul este îngăduit numai ca demonstrație liberă a omului că nu vrea să asculte de Dumnezeu. Dar el nu este îngăduit să crească la nesfârșit și să năruie creația lui Dumnezeu. Cu liberă voie este comis păcatul, dar tot cu liberă voie este pocăința și rugăciunea de iertare. Iar la acestea din urmă Dumnezeu ne lasă deschisă calea spre „casă”: ieri, azi, întotdeauna.

Arhid. CLAUDIU-IOAN GRAMA (coord.), *Mitropolitul Andrei - păstorul blând al Transilvaniei euharistice*, vol. 1-3, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2018.

Orice eveniment aniversar este marcat de activități prin intermediul cărora cei apropiați sărbătoritului încearcă să-i arate dragostea pe care i-o poartă, în modul cel mai potrivit. În acest an, împlinirea de către Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei a șapte decenii de viață a fost evidențiată și prin intermediul unui frumos triptic editorial. Rod al unor strădării multiple, coordonate și antologizate editorial de către părintele arhidiacon Claudiu-Ioan Grama, apropiat al chiriarului clujean și devotat acestuia, sprijinit de eforturile unor oameni deosebiți precum: părintele arhimandrit prof. univ. dr. Teofil Tia de la universitatea clujeană, care a asigurat consultanța științifică, arhid. Dan-Grigore Văscu, directorul tehnic al Radio Renașterea, ce s-a ocupat de partea de tehnoredactare și design, doamna Maria Grama și tinerii Daniela Ivanovici și George Foltiș, care s-au ocupat de partea de corectură, seria se constituie într-o frumoasă antrepriză, ce reunește mărturiile ale oamenilor care l-au cunoscut, texte și ecouri, biografia și bibliografia selectivă a dânsului, dar și un bogat patrimoniu imagistic, colectat cu grijă de părintele editor în desele peripluri pastorale în cadrul cărora l-a însoțit pe părintele Mitropolit.

Despre rolul jucat de chiriarul clujean, fost arhiepiscop al Alba-Iuliei, în istoria bisericească contemporană dau mărturie atât ierarhi ai Bisericii Ortodoxe, romano-catolici, greco-catolici sau pastori din alte spații confesionale, cât și profesori de teologie, politicieni, oameni de cultură sau sacerdoți care l-au cunoscut. Astfel, cititorii care vor deschide primul volum al seriei intitulate atât de sugestiv: *Mitropolitul Andrei - păstorul blând al Transilvaniei euharistice*, vor găsi cuvinte de felicitare venind din partea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române (p. 15-18), Înaltpreasfințitorilor Părinți Teofan al Moldovei și Bucovinei (p. 19-22), Laurențiu al Ardealului (p. 23-24), Ioan Selejan al Banatului (p. 23-24), Serafim Joantă al Europei Centrale și de Nord (p. 27-29), Iosif Pop al Europei Occidentale și Meridionale (p. 30-33), Nicolae Condrea al celor Două Americi (p. 34-36), Irineu Pop al Alba-Iuliei (p. 37-40), Ioachim Giosanu al Romanului și Bacăului (p. 41-44), Calinic Argatu al Argeșului (p. 45-47), Casian Crăciun al Dunării de Jos (p. 48-50), Timotei al Aradului (p. 51-54) sau ale Preasfințitorilor Părinți Ignatie Trif al Hușilor (p. 55-59), Lucian Mic al Caransebeșului (p. 60-62), Sofronie Drincec al Oradiei (p. 63-66), Iustin Hodea al Maramureșului (p. 67-70), Andrei al Harghitei și Covasnei (p. 71-73), Galaction al Alexandriei și Teleormanului (p. 74-78), Visarion al Tulcii (p. 74-78), Petroniu al Sălajului (p. 79-81), Gurie al Devei și Hunedoarei (p. 87-89), Siluan al Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria (p. 90-92), Timotei al Spaniei și Portugaliei (p. 93-95), Macarie al Europei de Nord (p. 96-98), Mihail al Australiei și Noii Zeelande (p. 99-100), Ioan Casian al Canadei (p. 101-102), Ieronim Sinaitul (p. 103-107), Timotei Prahoveanul (p. 108-112), Ilarion Făgărășanul (p. 113-115), Vasile Someșanul (p. 115-118), Paisie Lugojanul (p. 119-121), Damaschin Dorneanul (p. 122-125), Emilian Crișanul (p. 126-128), Timotei Sătmăreanul (p. 129-131), Teofil de Iberia (p. 132-134), dar și ale conducătorilor celorlalte biserici surori, respectiv Preasfințitul Florentin Crihălmeanu, episcopul greco-catolic de Cluj-Gherla (p. 137-138), sau Jakubinyi György, Arhiepiscopul romano-catolic de Alba Iulia (vol. 3, p. 43-46).

Gândurile lor bune sunt dublate de cele ale unor oameni precum domnul prof. univ. dr. Ioan-Aurel Pop, președintele Academiei Române și rectorul Universității clujene (p. 139-142), scriitoarea Ana Blandiana (p. 143-145), domnul Teodor Baconșchi (p. 146-148), și multe alte texte. Colaboratori, prieteni,

aproși, colegi sau oameni care s-au remarcat prin activitatea desfășurată în ogorul culturii și spiritualității românești îl evocă pe părintele Mitropolit, amintindu-și fie un moment în care au beneficiat de sprijinul sau sfatul dânsului, fie modul în care înrăurirea lui duhovnicească s-a amprentat asupra lor.

Cel de-al doilea volum este apoi dedicat mediului academic. Ca dascăl, atât în cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă din urbea bălgrădeană, cât și în cea din capitala Clujului, dânsul a desfășurat o activitate fructuoasă, stabilind relații de prietenie și colaborare cu oameni și instituții prestigioase și devenind membru al unor instituții de renume din țară sau străinătate. De aceea, nu este deloc întâmplător faptul că, între cei care contribuie, fie cu o evocare, fie cu un text științific la aniversarea dânsului, se regăsesc nume precum cel al lui: Felix Unger, președintele Academiei Europene de Științe și Arte din orașul de origine al lui Mozart (p. 47-54), cel al părintelui profesor Ioan Chirilă, președintele Senatului Universității Clujene (p. 55-66), cel al domnului profesor Ioan Bolovan, membru corespondent al Academiei Române și prorector al mai-sus pomenitei universități (p. 66-73), cel al profesorului Mark J. Cherry, profesor la Edward's University, din Austin, Texas (p. 74-87), părintele profesor Stelian Tofană de la Cluj (p. 88-100), părintele arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia, tot de aici (p. 101-121), părintele profesor Viorel Sava de la Iași (p. 122-137), profesorul Teclă Vetrăli de la Veneția (p. 138-161), părintele profesor Mihai Hincinschi, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă din Alba-Iulia (p. 162-173), părintele Vasile Mihoc de la Sibiu (p. 174-188), profesorul Jürgen Henkel de la Bayern (p. 189-196), părintele Constantin Necula de la Sibiu (p. 204-214), părinții profesori Valer Bel (p. 215-228), Ioan Vasile-Leb (p. 229-242), Vasile Gordon (p. 243-250), Cristian Sonea (p. 251-260), Gabriel-Viorel Gărdan (p. 261-289), Gheorghe Șanta (p. 319-335), Adrian Podaru (p. 336-346), Cosmin Cosmuța (p. 347-359), Grigore-Dinu Moș (p. 360-378), Olimpiu-Nicolae Benea (p. 390-400), Răzvan Perșa (p. 402-414), de la facultatea de teologie a universității clujene, și mulți, mulți alții, care oferă contribuții interesante cu privire la anumite aspecte actuale ale discursului teologic contemporan.

Întreaga panoplie de texte ce vorbesc despre părintele Arhiepiscop și Mitropolit Andrei este apoi completată de cel de-al treilea volum, ce conține o prezentare detaliată a activității pastorale a dânsului¹, dublată de frumoase și valoroase ilustrații.

Bogate în conținut informațional, dar având totodată și o valoare emoțională aparte și statut de izvor istoric, cele peste 1500 de pagini dedicate ierarhului clujean la împlinirea frumoasei vârste de 70 de ani, se constituie într-o frumoasă mărturie a dragostei de care se poate bucura doar un om de o sensibilitate și valoare aparte. De aceea, nu putem decât să felicităm inițiativa părintelui coordonator, care a reușit să mobilizeze înspre exercitarea într-o „arta condeiului” o mulțime considerabilă de ierarhi, oameni de cultură și personalități contemporane, arătându-și prin aceasta respectul pentru cel pe care, poate mai mult decât oricine altcineva, îl slujește întru Hristos cu conștiinciozitate de câteva decenii. Iar celui omagiat, nu putem decât să îi urăm să aibă parte de ani mulți și rodnici în ogorul lui Hristos.

Ierom. Maxim Morariu

¹ De altfel, editorul volumului, părintele Claudiu Grama, este și cel care a semnat cu conștiinciozitate, în fiecare lună, în paginile periodicului eparhial, *Renașterea*, activitatea acestuia. A se vedea, de exemplu: Arhid. Ioan Claudiu Grama, „Căutându-l pe Sfântul Ioan de Rila”, în *Renașterea*, Serie nouă, XXIV (2013), nr. 7 (279), pp. 5-6; Idem, „IPS Arhiepiscopul și Mitropolitul Andrei”, în *Renașterea*, Serie nouă, XXIV (2013), nr. 7 (279), p. 11; Idem, „IPS Arhiepiscopul și Mitropolitul Andrei”, în *Renașterea*, Serie nouă, XXIV (2013), nr. 8 (280), p. 11; Idem, „IPS Arhiepiscopul și Mitropolitul Andrei”, în *Renașterea*, Serie nouă, XXIV (2013), nr. 11 (283), p. 11; Idem, „Agenda Ierarhului”, în *Renașterea*, Serie nouă, XXIX (2018), nr. 4 (336), pp. 11-12; Idem, „Agenda Ierarhului”, în *Renașterea*, Serie nouă, XXIX (2018), nr. 5 (337), pp. 11-12; Idem, „Agenda Ierarhului”, în *Renașterea*, Serie nouă, XXIX (2018), nr. 6 (338), pp. 11-12.

Postul Mare

Arhim. Andrei Coroian

 riginile postului sunt edenice, acolo oferind Dumnezeu omului această primă treaptă a urcușului spre îndumnezeire: porunca de a nu mânca... Adam cel dintâi a ratat proiectul dumnezeiesc care-l viza, căzând prin mândrie în păcatul neascultării, iar la vremea rânduită a venit Hristos, Adam cel de-al doilea, care a trăit în smerenie, viață fără păcat, făcându-Se de bunăvoie Dumnezeu și Om, Miel și Păstor, Jertfă și Jertfitor, Mântuire și Mântuitor, pentru toți oamenii. Fiind Dumnezeu întrupat, El este Ușa Tatălui, numai prin El, putem intra în bucuria comuniunii iubirii Persoanelor Preasfinte Treimi...

Postul cel Mare are ca bază fundamentală a sa postul celor 40 de zile al Mântuitorului Iisus Hristos în Pustia Qarantaniei, înainte de a-Și începe lucrarea Sa mântuitoare. Postul care precedă Învierea este o palidă replică a noastră, a creștinilor, dată *postului desăvârșit* al Dumnezeului-Om, Iisus Hristos, care S-a întrupat, a trăit și S-a jertfit de dragul nostru...

Săptămâna Mare, este închinată exclusiv, Mântuitorului Iisus Hristos, Mirele ceresc, care în acele zile, ultimele trăite pe pământ, n-a gustat nimic, ci doar S-a rugat și a plâns. De aceea și noi, în Săptămâna Patimilor, ajunăm, suspinăm, plângem cu Hristos, ne tânguim cu Preacurată Maica Sa.

Perioada Postului Mare, ne este dată de către Dumnezeu, pentru curățirea sufletelor și trupurilor noastre. Apoi pentru sporirea, îmbunătățirea noastră duhovnicească, pentru creșterea noastră în iubirea lui Hristos. Această *iubire duhovnicească, evanghelică*, noi o dobândim și o păstrăm în suflet prin rugăciune, post și milostenie.

Porunca iubirii, dată apostolilor de către Mântuitorul Iisus Hristos, Apostolilor: „*Să vă iubiți unul pe altul, precum Eu v-am iubit pe voi...*” (Ioan 13, 34) este cea mai mare poruncă din Evanghelie, și este centrul *nevoinei noastre* în perioada acestui *sfânt și Mare Post*... Ținta *nevoinei* este mereu *iubirea*.

De această sporire a noastră se îngrijește Hristos prin Duhul Său cel Sfânt, care continuă lucrarea Sa. Prin Duhul Sfânt ne sunt date Sfintele Taine, slujbele bisericești, textele evanghelice, textele biblice și patristice, iconografia, rugăciunile personale ca hrană duhovnicească... Toate ne îndeamnă la pocăință, la *metanoia*. Schimbare sufletească, trăirea în dragostea și-n smerenia lui Dumnezeu, este trăirea creștină de zi cu zi. Mereu cu gânduri noi și sfinte, cu fapte bune, de iubire și milostenie sufletească și trupească...

Mai întâi în acest urcuș, punem bazele *ortodoxiei*, ale dreptei credințe, dreptei înțelegeri și dreptei relații cu Dumnezeu. Apoi prin post, milostenie și rugăciune neîncetată, așa cum o teologhisește *Sfântul Grigore Palama*, și prin milostenie, să ajungem să îmbrățișăm *Crucea*.

Noi trăim Postul de pe diferite trepte duhovnicești... Unii venim la pocăință după anumite păcate, ca fiul cel risipitor. Alții ne luptăm cu patimile noastre egoiste, ca împușinarea credinței, lipsa sau împușinarea iubirii, a răbdării, a harului rugăciunii. Toți însă, ne luptăm să ne îmbisericism, să devenim biserici vii, ale Duhului Sfânt, în care să trăiască Hristos.

Fiecare suntem mădulare ale Lui, precum sunt celulele și mădulele în organismul uman. Purtându-L pe Hristos în noi, lăsându-L să gândească, să trăiască și lucreze în noi, toată *Biserica* va trăi în noi. Toate bucuriile și darurile, durerile și necazurile celorlalți, le vom trăi ca pe ale noastre. Înaintând în iubirea lui Hristos, înaintăm și-n iubirea de aproapele.

Până la Duminica Floriilor, noi suntem chemați să săvârșim *nevoinea postului*, *nevoinea curățirii*, *luminării* și *sfințirii* noastre personale. Intrarea Domnului în Ierusalim, simbolizează și intrarea lui Hristos în sufletele noastre. De aceea Săptămâna Mare este dedicată în totalitate *Mirelui ceresc Iisus Hristos*. Toți suntem chemați, să trăim cu El acele zile, să-L urmăm pas cu pas, zi de zi, în suferința Sa sufletească și fizică.

Să fim cu El în *singurătatea Lui*, în *suferința și moartea Sa*... Să trăim pas cu pas, fiecare moment din ultimele zile ale vieții Sale pământiești... *Să ne unim iubirea și suferința noastră*, duhovnicească cu *iubirea și suferința Lui*... Numai așa ne vom putea și bucura, de *Învierii Lui*, ca de *propria noastră înviere*.

După cum Mântuitorul Hristos, a pătimit chinuri cumplite pentru noi, la rândul-ne suntem chemați să participăm cu sufletul și cu iubirea noastră, la suferința și martiriul Său. El

a suferit atât de mult, încât a lăcrimat asudând, cu sudori de sânge. A suferit bătăi, scuișări, batjocură și umilință, cunună de spini, piroane, moartea pe cruce, toate de dragul nostru.

Mai mult, El este dispus să sufere mereu. Iubirea Sa este mereu vie... El rămâne în stare de jertfă, până la a Doua Sa Venire. El suferă, cum zice părintele Stăniloae, în viața și suferința personală a fiecăruia dintre noi... Suferă fiecare om umilit, înfometat, însetat, îndurerat, bătut sau torturat, sărac sau bolnav. Prin această iubire smerită, El Se unește cu fiecare dintre noi, trezind și în noi sentimentul iubirii și al recunoștinței.

Dacă vom petrece bine Postul, în Săptămâna Patimilor și la Înviere vom gusta din durerea sfântă a lui Iisus, dar și din bucuria învierii Sale.

Iată ce frumos ne conduce Duhul Sfânt în Biserică, la bucuria cerească! La începutul Triodului și al Postului, noi cântăm, zicând: „*Ușile Pocăinței deschide mie, Dătătorule, de viață...*”, iar în Săptămâna Mare cântăm: „*Cămara Ta Mântuitorule, o văd împodobită, și îmbrăcăminte nu am, ca să intru întrânsa...*!” După ce tot Postul ne-am nevoit, în Săptămâna Mare ne întâlnim cu Mirele Iisus Hristos în camera de nuntă a inimii noastre regăsite... „*Îmbrăcăminte de lumină*” pe care o așteptăm, ne-o dă El! „*Este harul Lui!*”

„*Harul, haina de nuntă sau îmbrăcăminte de lumină*”, ne este dată, după multe, multe nevoințe, și mai ales când avem „*desăvârșita smerenie*”. Psalmistul David zice: „*Vezi Doamne, smerenia mea și osteneala mea*” (Ps 24, 19)

Sfântul Simion Noul Teolog spune: „*Hristos este numai lumină și toate ale Lui sunt lumină... Fața lui este lumină; Ochii lui lumină; Gura lui lumină; Buzele lui lumină; Trupul lui lumină; Cămara lui lumină...*, iar la sfârșitul acestei lumi, la a Doua Sa Venire, tot cerul și pământul va deveni lumină”.

„*Dumnezeu este lumină*” (Ioan 1, 10), iar noi vom fi uniți cu

El în lumina Lui... *Lumina* este bucurie, veselie, fericire, nemurire, viață veșnic nouă... *o fericire de nerostit, pe care ne-a pregătit-o...* Ce daruri minunate, ne dă Dumnezeu prin Biserică, în această perioadă! Bucuria de a ne uni cu El, prin post, prin nevoință, prin iubire și milostenie. Bucuria de ani uni cu El *întru bucuria, lumina și pacea Sa*. Iar noi an de an, să ne străduim, să trăim tot mai mult în Dumnezeu, iar El să trăiască tot mai deplin în noi...

Amintesc totuși și anumite lecturi folosite, îndemnându-vă să citiți din scrierile unor Sfinți Părinți sau din Patericul Egiptean... Să citim în acest Post, *scrierile, rugăciunile și plânsurile Sfântului Efreim Sirul, Omiliile Sfântului Macarie Egipteanul*. Acolo găsim cuvinte și exemple de *smerenie, de dragoste, de umilință, de nevoință*, unele supraomenești... De acolo învățăm că *temelia vieții duhovnicești este aproapele nostru*.

Și încă un îndemn: *Vrem să rămânem uniți cu Dumnezeu? Să-i unim și pe alții cu Dumnezeu*. Să ne rugăm în acest Post, pentru toți oamenii, pentru pacea lumii, pentru pacea *Bisericii*. Este multă nevoie de rugăciune și pace, într-o lume tulburată de patimi și orgolii. Într-o Europă în care la 27 de minute, se pronunță un divorț, iar la 30 de minute un avort, se vede că este o mare lipsă de iubire.

Noi creștini din Biserică, ca toți ceilalți, suntem noi responsabili, de tot ce se întâmplă în lume... De aceia ar trebui să vărsăm lacrimi pentru lumea întreagă, cum zice sfântul Siluan Athonitul. Să ne rugăm fierbinte pentru ca pacea, iubirea și buna rânduială, să se reazeze în lume...

În lume există și multă suferință. Suferința este de două feluri, cum spunea, mitropolitul Bartolomeu: *Izvorâtă din păcat și izvorâtă din iubire*... Dacă mulți suferă din pricina păcatelor, trebuie să sufere cineva și din iubire, ca și cei dintâi să fie salvați. Nimeni nu ajunge la sfințenie fără suferință. Dumnezeu Tatăl, ne cere să urmăm cuvintele și faptele lui Hristos, care a suferit... Fără Hristos nimeni nu se poate mântui, nici moșteni viața veșnică.

Tocmai de aceea postim, ca să ne unim cu Hristos. El a postit 40 de zile în pustie, înainte de a începe lucrarea mântuirii noastre. În Săptămâna Patimilor, ajunăm, pentru că Hristos, mergând spre Cruce, nu a gustat nimic, ci doar a plâns și S-a rugat... El n-a gustat pentru că hrana Lui era *iubirea*, aprinsă față de noi. Să bem și noi, dragii mei, *din paharul Iubirii lui Hristos, care S-a jertfit pentru noi*. Hristos și-a vărsat scumpul sângele pentru pe Cruce, ca să ne unească cu Tatăl.

Dă-ne, Doamne Iisuse Hristoase, să Te iubim și noi pe Tine! Să iubim *Crucea și Suferința Ta!* Ca prin ele să intrăm, pe poarta *Învierii și a Vieții veșnice*, slăvindu-Te pe Tine, împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt. Amin!...

Buna Vestire

Pr. Prof. Univ. Dr. Valer Bel

 oi, creștinii, serbăm în fiecare an la 25 martie cea zi fericită, plină de binecuvântare dumnezeiască și bucurie duhovnicească pentru întreg neamul omenesc, în care îngerul Gavriil a venit la Fecioara Maria, în Nazaretul Galileei, și i-a adus vestea cea mare că va aduce în lume și va purta în brațe pe Însuși Fiul lui Dumnezeu și Mântuitorul lumii.

Vestirea nașterii lui Iisus, ca și cea a lui Ioan Botezătorul (Luca 1, 5-25), este prezentată ca și vestirile și chemările vechi-testamentare a marilor conducători ai poporului ales: Isac (Facere 17, 16-20), Moise (Ieșire 3, 10-12), Ghedeon (Judecători 6, 11-24), Samson (Judecători 13). Vestirea nașterii lui Iisus este așezată în acest șir de vestiri, dar le depășește pe toate. Mamele personalităților amintite din istoria mântuirii erau femei credincioase dar sterpe. Dumnezeu, însă, le-a binecuvântat și au născut fii pe care i-au zămislit împreună cu bărbații lor. Fecioara Maria le depășește pe toate, căci ea este mamă și fecioară în același timp. Omenește este imposibil aceasta, „*la Dumnezeu, însă, toate sunt cu putință*” (Matei 19, 26; Luca 1, 37).

Vestirea nașterii lui Iisus și a chemării Fecioarei Maria de a fi mama lui Mesia atinge punctul culminant atunci când îngerul anunță viitorul pruncului făgăduit (Luca 1, 32-35). Iisus este zămislit în pântecul mamei Sale de Duhul Sfânt (Matei 1, 18-20; Luca 1, 35); El este Fiul lui Dumnezeu, Mesia a Cărui împărăție nu va avea sfârșit (Luca 1, 32-33).

Nicând nu a răsunat pe pământ o veste mai bună ca aceasta și nimeni dintre fiii oamenilor nu a fost preamărit ca Fecioara Maria! O, cât de minunată și plină de taină este această Veste Bună, pe care noi o întâmpinăm cu cântarea: „*Binevestește, pământule, bucurie mare, lăudați, ceruri, mărirea lui Dumnezeu!*”. Este vestea prin care se descoperă lumii „*Taina cea din veac ascunsă și de îngeri neștiută*”, aceea că Însuși Fiul lui Dumnezeu Se sălășluiește în pântecul Fecioarei și, astfel, Fiul lui Dumnezeu Fiul Fecioarei Se face; Fiul lui Dumnezeu Se face Fiul Omului, Fratele și Mântuitorul nostru din robia păcatului și a morții.

Imnele sărbătorii (pe care din lipsă de spațiu nu le putem reproduce aici) evidențiază toate aspectele dialogului dintre îngerul Gavriil și Fecioara Maria, precum și ale înfăptuirii acestei mari taine. Mai întâi ele arată mirarea îngerului la auzirea acestei taine minunate; apoi subliniază bucuria întregului univers creat și smerirea sau chenoza Fiului lui Dumnezeu, Care din iubire milostivă de oameni Se face om, întrupându-Se din Fecioara Maria; exprimă scopul întrupării Fiului lui Dumnezeu, Care vine în planul nostru de existență, asumându-Și condiția noastră omenească în întregimea ei, experiind-o în forma ei maximală, necamuflată, în tot întunericul îndepărtării omului de Dumnezeu, dând prin aceasta Întrupării caracterul total și ireversibil, pentru a ne elibera din păcat, din stricăciune și din moarte și a ne face fii ai lui Dumnezeu după har.

La auzirea bunei-vestiri, Fecioara Maria, neînțelegând taina cea neînțeleasă de minte, se tulbură și se uimește, dar nu se împotrivesc, ci se pune cu toată ființa ei preacurată la dispoziția lui Dumnezeu, răspunzând la vestea adusă de înger: „*Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvântul tău!*” (Luca 1, 38). Și în clipa în care Fecioara Maria rostește acest cuvânt «*fie*», dându-și acordul, căci mântuirea nu se împlinește fără participarea omului, taina se înfăptuiește.

Firea dumnezeiască se unește cu firea omenească în unica Persoană a Fiului lui Dumnezeu, Care – așa cum foarte bine o exprimă Sfântul Ioan Damaschinul - „*Se pogoară aplecând cerurile, adică smerindu-Se fără să smerească înălțimea Lui, printr-o coborâre de negrăit și de necuprins. Căci aceasta înseamnă pogorârea. Și fiind Dumnezeu desăvârșit, Se face om desăvârșit și săvârșește cea mai mare noutate din toate noutățile, singurul lucru nou sub soare, prin care se arată puterea lui Dumnezeu. Căci ce poate fi mai mare decât ca Dumnezeu să Se facă om? Și Cuvântul S-a făcut fără schimbare trup din Duhul Sfânt și din Fecioara Maria, Prea Sfânta Pururea Fecioară Născătoare de Dumnezeu. Și singur iubitor de oameni Se face Mijlocitor între om și Dumnezeu și rămâne supus Tatălui prin luarea firii noastre, vindecând neascultarea noastră și făcându-Se pildă de ascultare, în afară de care nu este cu putință să dobândim mântuirea*” (*Tratat despre Întruparea Cuvântului*).

Astfel începe Taina cea mare a mântuirii în Hristos. Biserica dreptmăritoare cântă de aceea cu bucurie și mulțumire, laudând pe Dumnezeu și pe Maica Domnului: „*Astăzi este începutul mântuirii noastre. Fiul lui Dumnezeu fiul Fecioarei Se face, și Gavriil harul îl binevestește. Pentru aceasta și noi, împreună cu dânsul, Născătoarei de Dumnezeu să-i strigăm: Bucură-te cea plină de har, Domnul este cu tine*” (*Troparul Bunei Vestiri*).

Guido Schäffer, sportiv misionar

Arhim. Benedict Vesa

Nu de puține ori, privind la Hristos, modelul Său ne pare foarte îndepărtat și inaccesibil. Și atunci, există sfinții, prietenii Săi, care ne oferă „traduceri” ale sfințeniei, adaptate la timpul și la geografia noastră. Viața Bisericii înseamnă o astfel de succesiune întrupată în personaje istorice. Caracterul personal al exemplului pe care aceștia ni-l oferă îi face să fie creatori de modele ale sfințeniei care se potrivesc cu vârsta, statutul și istoria pe care le avem. Prietenii lui Dumnezeu creează un „nou stil”, o cale genuină de viețuire, la care cineva poate să acceadă într-un mod personal și unic. Ei arată că și așa se poate, făcând din această cale un tip de viețuire credibil și posibil interesant.

Cu toate acestea, sfințenia nu pare să mai fie la modă, fie pentru că este asociată unei viziuni restrictive asupra vieții, care se opune fragrant unei mentalități liberal-consumiste contemporane, fie datorită modului șablonar de descriere a celor care se încadrează în această categorie, devenind astfel inaccesibilă și neinteresantă. Avem nevoie de sfinți mai aproape de noi, mai „umani”, mai prietenoși, mai „de-ai noștri”. Sau, cum ar spune Papa Ioan Paul II, „avem nevoie de sfinți în blugi”, pe care

să-i putem „îmblânzi”. În felul acesta, se schimbă și perspectiva „clasică” asupra sfințeniei și, dintr-o dată, sfinții devin prieteni și calea pe care ei o propun devine o ofertă de luat în considerare, ba chiar interesantă și seducătoare.

Când preocuparea pentru sfințenie vine din partea unui tânăr, cu atât mai mult

capătă consistență și devine „contaminantă”. Guido Schäffer, un tânăr brazilian, devine un exemplu foarte sugestiv în această direcție. Pentru acesta, sfințenia înseamnă dragoste dinamică, manifestată ca și căutare neîncetată a lui Dumnezeu în fiecare moment al vieții. Acesta o descrie sintetizator: „*Dragostea înseamnă să trăiești intens cu ochii fixați pe Hristos. Dragostea înseamnă să-L cauți pe Dumnezeu în toate clipele existenței tale*”. Și dintr-o dată perspectiva sfințeniei este dinamică, deschisă, accesibilă – se descoperă în orice moment al vieții, fie el excepțional sau banal, printr-o experiență intensă, printr-o întâlnire reală cu Dumnezeu, Sfântul prin excelență. Descoperim aici o spiritualitate „îmblânzită”, favorabilă, care se propune și se și poate dobândi, indiferent de apartenența socială, de formarea profesională, de vârstă sau geografie. Este vorba de o spiritualitate integrală și adaptată, și, în același timp, biblică și genuină. Prin trecerea sa rapidă prin lume, Guido Schäffer a înaintat consistent pe această cale, iar, după plecarea sa, și-a continuat lucrarea prin puterea exemplului, tânăr printre tineri și pentru tineri. Sfințenia poate fi în acest context o cale, și chiar „la modă”.

Viața lui Guido Schäffer se leagă de mișcarea valurilor, și nu doar la modul figurat, ci și la propriu. Era un tânăr credincios, un sportiv, un surfer, și un seminarist misionar din Brazilia. Se naște la 22 mai 1974, în orașul Volta Redonda, în statul Rio de Janeiro. Copilăria și-o petrece în orașul Rio de Janeiro, cartierul Casablanca. Încă de tânăr este preocupat de sport și atras de mare. Primește o educație creștină din familie, fapt ce îl determină să devină membru al Comunității „Păstorul cel Bun”, mișcare de nuanță harismatică catolică. Se implică în lucrarea de evanghelizare în școlile publice. Între 1993-1998 urmează cursurile Facultății de Medicină, iar în paralel, inițiază un grup de înnoire spirituală „Focul Duhului Sfânt”, ajutat de preotul Jorge da Silva (Padre Jorjao). După absolvirea Medicinii, profesează ca medic generalist în spitalul „Santa Maria da Misericordia”.

Credința, însă, era un instrument care-i însoțea întreaga sa activitate. Medic, sportiv (surfer), dar, mai ales, misionar, acesta desfășura o viață complexă. Momentul de început a fost determinat de o revelație a cuvântului. În anul 1997, în timpul vizitei la Rio de Janeiro, Papa Ioan Paul II îndemna: „*Trebuie să ne adâncim în apele mai adânci*”. Acest cuvânt a însemnat un mesaj personal pentru tânărul Guido, devenind mobilul întregii sale vieți de acum încolo. Se realiza o rezonanță completă între chemare și preocuparea sa pentru sportul favorit. Ca și în cazul ucenicilor Săi, Hristos i se adresează în mediul său cotidian. Era nevoie de acum să „plonjeze” în adâncul inimii sale. Era momentul „să facă lucrurile noi”. Tânărul în haine de firmă, pasionat de muzica modernă, fumător uneori și preocupat de îngrijirea trupului, se afla în fața unei căi diferite. Tot ceea ce făcea, de acum, căpăta alte valențe. Hristos era prezent în orice lucru, dând consistență și semnificație acțiunilor sale.

În această succesiune primește o altă chemare specială, cea a sacerdoțiului. La un moment dat, în timpul rugăciunii, a auzit un glas: „*Ridică-te, să te faci preot al Bisericii Mele*”. Era o a doua chemare evidentă, dar discretă, pe care i-o făcea Dumnezeu. Deși avea o carieră medicală și o prietenă, renunță la aceasta din urmă în favoarea studiului Teologiei. Urmează cursuri de Filozofie (între 2002-2004) și de Teologie (între 2006-2007) în Mănăstirea Sfântul Benedict din Rio de Janeiro, în paralel cu munca la clinică și cea de medic voluntar. În toată această perioadă dorința de a face misiune

era evidentă. Se străduia din răspuneri să îi îndrume pe tineri spre calea credinței.

Trei erau direcțiile evidente în succesiunea vieții zilnice. Mai întâi, evanghelia își făcea loc, tot mai mult, în profunzimile vieții sale. Începe studiul sistematic al Sfintei Scripturi și învață pe de rost texte atât din Evangheliile, cât și din

psalmi, pe care le folosește în discuțiile cu tinerii de vârstă sa aflați în căutarea credinței. La această preocupare se mai adaugă participarea frecventă la slujbele Bisericii și, în mod special, la Liturghie. Iar petrecerea sa era completă doar însoțită de rugăciune. Sunt numeroase mărturiile apropiaților cu privire la rezultatele mijlocirilor sale pentru cei aflați în derivă. O să redau doar un exemplu. Într-o sâmbătă, doctorul Schäffer se ruga și predica în spital. Un tânăr transsexual și seropozitiv era printre cei care îl ascultau. Mișcat de cuvânt și de har, dobândește starea de pocăință, se botează, primește împărtășania și rugăciunea pentru cei bolnavi. După modelul celui care îi stătea în față, cere un rozariu pentru a se ruga. Trei zile mai târziu, pleacă în eternitate în această stare.

Această „metodologie” reprezintă un posibil drum către sfințenie, pornind de la succesiunea concretă a momentelor în itinerariul vieții. Avea trei modele care se remarcă între cele multe – Sfântul Francisc de Assisi, Padre Pio de Pietrelcina și Maica Tereza de Calcutta. Cea din urmă îl conduce la practicarea dragostei de aproapele în lucrarea socială pe care o întreprinde. Vorbim acum de cea de-a treia revelație a cuvântului. Într-o zi, în timpul unei retrageri spirituale, cuvântul lui Tobit: „*De la nici un sărac să nu-ți întorci fața ta, și atunci nici de la tine nu se va întoarce fața lui Dumnezeu*” (Tobit 4, 7) a însemnat și de data aceasta o chemare personală, o descoperire a vocației sale. Cuvântul s-a transformat în rugăciune, ca răspuns la această provocare: „*Doamne, ajută-mă să am grijă de cei săraci*”. Și, ca urmare, se adaugă surorilor de caritate ale Maicii Tereza de Calcutta în lucrarea lor misionară. Intervențiile sale salutare aveau în vedere atât asistența socială, cât și cea religioasă, conducând suflete la întâlnirea personală cu Hristos. Era un semn vizibil de speranță și bucurie.

În anul 2008 intră în Mănăstirea Sfântul Benedict în vederea pregătirii pentru preoție, însă, un an mai târziu, în ziua de 1 mai, în timpul unui exercițiu de surfing, suferă un accident la gât și își pierde viața în apele

oceanului. Se întâmpla acolo unde simțea cel mai evident prezența lui Dumnezeu, pe valuri. Funeraliile sale, în biserica Fecioarei din Copacabana, adună trei episcopi, sute de preoți și mii de credincioși. Era ziua mondială dedicată rugăciunii pentru vocații. Gestul arhiepiscopului Tempesta, care conducea ceremonia, devine sugestiv – luându-și stola (epitrahilul) de la gât îl așează în mâinile defunctului. Și așa a fost înmormântat.

Devine foarte repede o figură cunoscută printre tinerii misionari. În iulie 2013, în timpul Zilei Mondiale a Tineretului, desfășurată la Rio de Janeiro, sunt prezentate o biografie a „Îngerului surfer” și un documentar despre viața acestuia. Un an mai târziu, va fi inițiat un proces de beatificare. În prezent deține titlul de „slujitor al lui Dumnezeu”.

Tânăr printre tineri și pentru tineri. Medicul, sportivul și seminaristul Guido Schäffer devine o provocare la o viață frumoasă pentru „generația în blugi”. Și de aici se nasc oameni sfinți. Chemarea este pentru toți, mai ales pentru cei care se cred mai neîndreptățiți pentru asta. Viziunea sa devine testamentară pentru cei de după. Sfințenia înseamnă dragoste și viața înseamnă chemare la sfințenie: „*Dragostea este împlinirea Legii (Romani 13, 10). Dragostea înseamnă să trăiești intens cu ochii fixați pe Hristos. Dragostea înseamnă să-L cauți pe Dumnezeu în toate clipele existenței tale. Dragostea înseamnă să te gândești la Dumnezeu, să te visezi, să vorbești despre Dumnezeu, să îți dorești moartea ca să te vezi față în față cu Dumnezeu. Cel care iubește se oferă pe sine, se dedică și caută în orice voia Celui Iubit. Nu există dragoste mai mare decât a-ți da viața pentru mântuirea sufletelor. Toate acțiunile noastre ar trebui să arate dragostea lui Dumnezeu*”¹.

Îndemnul este acesta: *Mână la adânc!*...

¹ <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2833212/The-surfer-saint-Vatican-begins-process-making-Brazilian-beach-hero-sainthood-honour-work-poor.html>, 3 martie 2019.

Cateheze la Canonul Sfântului Andrei

Pr. Lect. Univ. Dr. Liviu Vidican Manci

N în Biserica Ortodoxă, timpul postului nu este unul oarecare. E timp de renunțare, rugăciune și meditație. Registrul liturgic, extrem de bogat, pătrunde prin urechile și ochii participanților și are scopul de a lămuri intervalul pe care-l traversează fiecare creștin. Totuși, pentru că timpul care s-a scurs între scrierea majorității textelor, traducerea lor mai târziu și ascultarea lor astăzi este considerabil, se impun anumite lămuriri de ordin catehetic.

Cu binecuvântarea Mitropolitului nostru Andrei Andreicuț, în fiecare post se gândește un program catehetic și se scriu și trimit în parohii cateheze. La fel se întâmplă și în Postul Mare din acest an. Atenția noastră a fost reținută de una dintre cele mai splendide compoziții liturgice, reprezentativă pentru pregătirea pascală: Canonul Sfântului Andrei Criteanul.

Această partitură despre pocăință nu are egal în imnografie, motiv pentru care Biserica i-a rezervat în prima săptămână, nu mai puțin de patru zile, iar în a cincea săptămână, ziua de joi.

Nu credem că mai e necesar să aducem lămuriri de ordin liturgic, sunt cel puțin trei mari autori care fac poimene de acest canon, Pr. Alexander Schmemmann, Macarie Simonopetrul și Panayotis Nellas. Cu toate acestea, a medita asupra câtorva teme pe care canonul le impune, credem că se potrivește acestei perioade.

Astfel, în prima cateheză ne-am propus să punem în lumină viața Sfântului Andrei, respectiv importanța pe care acesta a dat-o textului biblic. Ne-am apropiat apoi de tema centrală, plângerea păcatelor, intrarea în starea de pocăință, respectiv de mărturisire a păcatelor în cea de-a treia cateheză. Ultimele trei au ca punct de referință lupta pentru redobândirea harului, a „îmbrăcării cu Dumnezeu”, a prețului neascultării și a beneficiilor ascultării, respectiv a uciderii prin păcat și învierii prin virtute.

Fiecare parohie va intra în posesia acestor cateheze prin protopopiatele Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, respectiv prin descărcarea de pe site-ul Mitropoliei.

Floarea de Foc – mărturii și meditații ortodoxe

Alexandru Mironescu

Membru fondator al Rugului Aprins, profesorul și cercetătorul Alexandru Mironescu (1903-1973) a pătimit, pentru credința sa, în temnițele comuniste. Imediat după ieșirea din închisoare simte nevoia imperioasă de a scrie și mărturisi. Fragmentele care urmează fac parte din volumul „Floarea de Foc”, terminat în mai puțin de un an (peste 450 de pagini scrise între 2 decembrie 1963 și 8 iulie 1964!), carte în curs de apariție în Colecția Arhiva Rugului Aprins (Editura Eikon), într-o reeditare sensibil corectată. Acest volum – legat ombilical de „Admirabila tăcere. Jurnal” (Ed. Eikon, 2014) – are alura unui jurnal de idei în care, alături de cele câteva mărturii din închisoare, a învoățămintelor reieșite din acestea, mai găsim mărturii despre Rugul Aprins, despre Părintele Daniil Sandu Tudor (unele scrise printre rânduri), despre alte personalități și prieteni ai autorului, generoase fișe de lectură, meditații creștine. Un adevărat regal – în duhul Rugului Aprins – aflat la intersecția științei, culturii și credinței ortodoxe. Despre carte și autorul ei mărturisește în postfață chiar duhovnicul acestuia, Părintele Benedict Ghiuș: „Tot timpul lecturii am avut senzația că mă găsesc în prezența unui înțelept de o calitate excepțională, un adevărat cavaler al spiritului și al credinței, comunicând din dragoste, oamenilor din vremea lui, un tonifiant, fecund, și cuprinzător mesaj de încredere în viață, în Dumnezeu, și în oameni”. (Marius Vasileanu)

eu greu sunt de înțeles și de simțit unele cuvinte ale Scripturii! – unele din cele mai simple ca înfățișare. Iată bunăoară cuvântul Sfântului Ioan Botezătorul care, umbland în pustia Iordanului, spunea: „Pocăiți-vă!”... Atât: „Pocăiți-vă!”...

Pe Sfântul Ioan Botezătorul – de ce să nu spun? – nu l-am simțit apropiat; iar în legătură cu el s-au născut în sufletul meu sentimente încurcate și uneori ciudate. Severitatea lui, asprimea lui, abia îmbrăcat, abia mâncând, făcând mari prorocii, moartea lui cumplită, zugrăvit lângă tronul Pantocratorului, înaripat ca îngerii, „cel mai mare născut din femeie”, în sfârșit, Sfântul Ioan mai mult m-a intimidat decât m-a apropiat. Ca o reacție obscură în sentimentele mele de perplexitate față de el se amestecau și simțăminte care sunt greu de calificat, pentru că mi-l închipuiam atunci ca pe un țaran de o evlavie simplă, simplistă, ca un fel de Petru Lupu sau ca alții pe care i-am văzut pe la ușa bisericii: un fel de mărunți traficanți de veșnicie, cercetând oamenii dintr-un orgoliu fără nici o acoperire, spunând cuvinte mari care stârneau mai mult milă decât evlavie. În sfârșit, înțelegeți ce vreau să spun... Totuși simțeam pe undeva în sinea mea că asemuirea cu Petru Lupu o împingeam prea departe; pentru că de Sfântul Ioan se temea un rege și asculta efectiv un popor, la el venise Hristos care certificase că este cel mai mare proroc născut din femeie, și alte lucruri peste care nu puteam, cu toate nedumeririle mele, să trec cu ușurință. Hm, pocăiți-vă!... gândeam și treceam mai departe... Nici n-am întrebat, nici nu m-au silit să aduc în spiritul meu o clarificare.

Și au trecut anii... și într-o zi a venit... experiența pușcării... hei! Și lucrurile s-au schimbat; nedumeririle s-au luminat și-am înțeles: am înțeles că „pocăiți-vă” e cel mai teribil cuvânt care poate fi rostit din dragoste! – cuvânt ca o esență a experienței supreme și a răspunderii...

În restriștea închisorii am simțit, am pipăit de câteva ori Iadul; grozăvia deznădejdiei, a suferinței peste puteri, grozăvia și oroarea indicibilă a veșniciei clipelor. Atunci, în perioadele de singurătate, cu lacrimi nevăzute în sufletul meu plin de iubire îmi spuneam: dacă mă voi mai întoarce printre cei vii, când mă voi întâlni cu soția mea, care e omul cel mai apropiat de inima mea, voi cădea la picioarele ei și cu lacrimi de mare dragoste, plângând de bucuria și de elevația revederii, am să-i spun: scumpa mea, pocăiește-te!

Nu pot să redau focul, înflăcărarea cu care rosteam în inima mea cuvintele acestea, măsurând celula și trăindu-mi groaznică mea singurătate.

Sigur, o știu și eu ca și tine, iubite cititorule: în viața noastră sunt situații dificile, pe muchie de cuțit, între autenticitatea emoției covârșitoare și impostura ridicolă. Eu am trăit intens ardența emoției covârșitoare!... M-am întors acasă – slavă lui Dumnezeu! –, dar n-am căzut la picioarele femeii mele, ci am îmbrățișat-o pur și simplu normal, cu normalul acesta, firesc, al unei despărțiri de cinci ani și jumătate... Pe drumul acesta, care îmi părea mai lung acum la-ntors acasă, îmi spuneam: să nu-și închipuie că s-a întâmplat cine știe ce; că stând acolo s-au stricat mecanismele!... și a biruit o normalitate a obișnuitului și nu o normalitate a extraordinarului!

Totuși, puține zile mai târziu, tot în febra emoțiilor, i-am spus povestea, ca să înțeleagă și ea ceea ce am înțeles eu... să facă din libertatea ei ce o crede de cuviință, dar cu toată seriozitatea, să nu înfunde Iadul! – pentru că e o mare, o înfiorătoare, o de nesuportat suferință. Firește, eu nu știu sigur dacă există Iadul veșnic (pe celălalt însă l-am cunoscut), dar dacă nu există – e cineva absolut sigur că există? – atunci și fie, iubite cititorule și frate de omenești suferințe, îți fac darul acesta spunându-ți: fii cu mare grijă, nu lua lucrul aceasta cu ușurință. Și îți spun: „Pocăiește-te!”.

Și iată cum, abia după mulți ani, și după câte schimbări, am simțit pe viu cât de „Mare” era acest proroc, născut din femeie, și cât eram eu de prost gândindu-mă cu un aer de superioritate – vai! vai! vai! – la ceea ce credeam a fi un soi de Petru Lupu al Vechiului Testament. Cât poate fi de ridicol și de stupid, de neînțelegător un om amețit de fumul culturii și de alcoolul rafinamentelor. Bine spune Pascal: *Abêtissez-vous!* – și nici asta, era o vreme, nu o prea înțelegeam!... Și francezii spun – cine spun?!... francezii! – *ne soyez pas trop intelligent!*... și bine spun; căci știu ei ceva!...

*

Îmi vin în minte gânduri ciudate. Mă gândesc la un ocean de har, în care existăm și ne mișcăm, ca într-un câmp spiritual, comparabil cu câmpul electromagnetic. Mă gândesc la biserică ca la niște puncte nodale ale unui câmp duhovnicesc, care are o structură, ca și câmpul electromagnetic. Mă gândesc la bisericile lui Hristos ca la niște receptacule, iar la unele „practici” ca la niște energii care pun în mișcare, în vibrație, revărsarea aceasta de har.

Înțeleg uneori rugăciunea ca pe o forță de punere în lucrare a energiilor acestui har, pe dimensiunile unor anumiți vectori... *Ce e, Doamne, omul acesta ca să-ți aduci aminte de el? Omul! Care e un centru al unui Univers ce se rotește în jurul lui! Ce curioasă coincidență – coincidență? – că Pământul acesta, grăuntele acesta de praf, primește din toate părțile, din toate direcțiile, aceeași cantitate de raze cosmice, ca și cum ar fi centrul unui univers închis, de formă sferică; cum spun și atât de paradoxalele formule ale lui Einstein!*

Omul, umanitatea își au, resimt lucrul acesta cu putere, rădăcina în rugăciune, în religie, cuvânt care și înseamnă legătură, *religo*, legătură cu Dumnezeu, cu izvorul de viață și de ordine.

Dacă moartea e totul, atunci totul e neant, e nimic, mai nimic decât cel mai îngrozitor și total nimic!

Arta, știința, familia, umanitatea, socialismul, în înțelesul lor de dicționar, sunt false soluții la uimirea religioasă. Dumnezeu poate să moară în lume, în... umanitate; s-a mai văzut, s-a mai întâmplat, dar nu poate niciodată să moară în inima omului. Acesta e creștinismul, e revelația personalității, a imposibilității exterminării persoanei omului. Acesta e, în esența lui, creștinismul.

Ieroschimonașul Daniil Sandu Tudor

Tudor avea și el una, de o rară frumusețe; și în situații grele nu se despărțea de ea. Eu nu știu care erau legăturile lui de taină cu această icoană, dar știu că așa cum între noi și unele obiecte există o perfectă comunicare (bunăoară atașamentul față de obiecte de artă, sau relicve de familie), mai vartos se pot țese fire nevăzute între oameni și icoane. Unele *intră* în viața noastră cum intră prietenii, prin ciudate întâmplări.

Ce știu? Știu că o dată – el mi-a spus – se găsea singur în parc la Predeal, în septembrie, nu mai era nimeni, și era o zi superba, *a glorious day*. Și contemplând această negrăită splendoare a munților și a văzduhurilor albastre a gândit în sinea lui: *Doamne cum să-ți mulțumesc pentru ziua aceasta?...* În clipa aceea s-a întins ușor, pe nesimțite, o mână, și s-a auzit o voce: *Fie-vă milă!*... Sandu a băgat mâna în buzunar, și cu ea plină de tot avutul pe care îl avea asupra sa, și cu ochii în lacrimi, a mulțumit lui Dumnezeu, covârșit! Altă dată s-a prăbușit cu avionul din înaltul cerului, sub privirile înmărmurite ale celor care îl așteptau. Avionul s-a făcut zob. L-am văzut și eu. Sandu a ieșit din mormanul de fiare absolut întreg, nici o măcar cu o zgârietură...

În timpul războiului, la o școală de ucenici militari, a prins pe plutonierul responsabil cu cantina dijmuid hrana elevilor. Sandu nu prea glumea cu astfel de lucruri; observații și amenințări severe... El dormea acolo, la școală, într-o odaie foarte mică. Într-o seară, intrând în cameră, unde era și icoana Rugului Aprins, are ideea să mute patul din fundul odăii și să-l așeze pe latura ei. În noaptea aceea, o gură de foc sparge geamul și lovește chiar locul unde fusese patul; șaisprezece gloanțe au fost numărate în dreptul ferestrei. Sandu n-a avut nimic... Restul nu mai interesează, iar eu vi le-am povestit pentru că a venit vorba, ca să le știți, e treaba dumneavoastră cum le veți înțelege și cum le veți interpreta. (...)

...

Pentru cei care nu l-au cunoscut bine, (Părintele Daniil) Sandu Tudor a fost mereu un element de scandal și un interminabil prilej de defăimare. Dar el era, în intimitatea sa, exact altceva decât ceea ce se spunea despre el. Era însă, e adevărat, un om greu, foarte greu, uneori, de suportat, și pentru unii profund dezagrababil, printr-un fel direct de a vorbi, fără menajamente, și așa zice fără nicio ipocrizie. Ferice însă de cei care îl puteau suporta: era atunci un prieten neprețuit și un om admirabil, de o nesfârșită delicatețe sufletească, de o mare originalitate. Știa multe lucruri, și în anumite domenii era un învățat, avea o informație de savant. Dar se și ascundea, iar printr-un fel dur de a fi, se

apăra de oameni și – curios! – de admirația lor, pe care sigur ar fi putut-o avea. Toată viața lui a abordat un număr mare de probleme, iar dacă manuscrisele lui s-ar păstra, ele ar oferi un material de o valoare excepțională.

Atunci, la Mănăstirea Antim, mai mulți prieteni ne-am ocupat de refacerea turlor, a trapezei, a clopotniței, a stăreției; am construit un cuptor din ceramică, un parc, în curtea interioară a mănăstirii, am organizat un concurs de pictură de icoane, un concurs de muzică, la care premiul I a fost atribuit lui Paul Constantinescu. Dar mai ales cercul acesta a inițiat un ciclu de conferințe, de un mare succes, ciclu în care Ion Marin Sadoveanu – ca să pomenesc doar un nume – a ținut cinci prelegeri, vorbind foarte frumos despre „Rolul mimului în misterele Evului Mediu.”

După venirea Patriarhului Justinian, lucrarea aceasta, de o calitate spirituală ridicată, a fost suprimată. Eu, atunci, m-am mirat, dar ne-am supus, pentru că era poruncă arhierescă, și se cade să ascultăm de arhierii. Mai târziu, mult mai târziu, am înțeles câtă înțelepciune fusese într-o hotărâre care ne uimise, și într-o oarecare măsură chiar ne scandalizase.

Sandu s-a călugărit, a plecat din București, apoi a fost arestat și a stat vreo doi ani la Canal; după aceea a fost numit stareț la Rarău și mulți ani abia ne-am mai văzut. Se confundase într-o existență de superioară asceză... În ultimii doi, trei ani venea din când în când prin București, la mine. Era pentru prietenii lui, atunci, un prilej de câteva zile de desfătare duhovnicească, care, într-o interpretare imposibil de calificat, s-a transformat în „crimă de uneltire”... ca să vedeți!

Pagini de Jurnal (1993)

Dr. Nicoleta Pălimaru

13 ianuarie 1993:

Cu mama la Văratec, la părintele [Bartolomeu Anania]. Îi cer binecuvântare pentru înscrierea la Facultatea de Teologie. Mi-o dă din suflet. „E nevoie să fie și fete în Teologie”. Discuții despre atelierul biblic, cărți, reviste. Observ sprinteneala duhovnicească a părintelui Anania, rânduiala de pe birou, corespondența, atelierul biblic, icoana Sfintei Paraschiva, la care are evlavie.

februarie

Aflăm că părintele Anania va fi ales Arhiepiscop al Clujului...

20 aprilie – a treia zi de Paști

Cu părinții și frații la Cluj, la părintele Anania, acum Arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului. Poartă engolpion la gât, fapt ce nu-l împiedică să se poarte cu naturalețe. Va trebui să mă obișnuiesc să-i spun Înalt Prea Sfințite Părinte. Îl aud prima oară predicând în catedrală. Solemn. „Drumul spre Emaus”. Îmi scriu idei din predică. Rețin sintagma: „li s-au deschis ochii”. Părintele face distincția între Hristos istoric și Hristos euharistic.

Stăm la palat la Părintele. Văd toate camerele. Prânzim și cinăm împreună (mâncare pregătită de maica Galineea și de mama), compar în minte palatul de la Văratec și cel de la Cluj. Locuirea... „După închisoare, m-am trezit din palat în palat”, a spus părintele Anania.

21 aprilie

Îl ajutam pe părintele să amenajeze spațiul. Eu mă ocup de cărți. Seara, la biroul lui, părintele îmi dă să citesc – în premieră – studiul său „Poezia de inspirație creștină” (De la Eminescu la Nichita Stănescu, V. Voiculescu, Ana Blandiana, Ioan Alexandru ș.a.), apoi discutăm pe text. Sunt emoționată că stau la biroul lui.

2 mai

La mănăstirea Neamț, masa „de despărțire” cu / de părintele Anania. Suntem câteva familii, apropiatii părintelui. La masă, discuție comparativă între „Moartea căprioarei” și moartea lui Hristos. Părintele Anania accentuează Jertfa și Învierea.

Pe alee, îmi dă revista „Renașterea”. Pare abătut. Îmi spune că „de-acum mă așteaptă o grea răspundere”. Am în față simultan doi oameni: părintele Anania și Arhiepiscopul Clujului.

Ne despărțim de părintele. Nicu îl va conduce la Cluj.

20 iunie

Cu mama la Cluj, la părintele Anania. Îi împărtășesc gândul de a da admitere la Cluj, la Teologie. Mă binecuvintează și-mi spune: „Să fii pregătită!”. Știu că sunt multe discipline. Servim masa împreună. Muzică de Gheorghe Zamfir.

29 august

Cluj. Am ascultat a treia predică a IPS Bartolomeu, despre tânărul bogat și nemângâiat.

Idei: Ziua de azi este închinată postului și meditației prin figura Sfântului Ioan Botezătorul. El era aspru cu sine și cu ceilalți. Sf. Ioan avea revelația pe măsură ce se apropia de Iisus. El sfătuia, boteza, mustra; - A conduce cu sabia, cu ciomagul, sau cu spiritul; - „În credința creștină nu există tragedie. Mare bucurie se face în cer când dreptul moare ca un drept”; - „Când spui adevărul adevărat, pregătește-te de suferință”; - Există puterea laică și puterea lui Dumnezeu; - „David a fost muștrat de profetul Natan și s-a pocăit” (Ps. 50); - „În sec. IV, Sf. Ioan Gură de Aur l-a muștrat pe Bazileul Bizanțului”. Problema catolicilor: „Maria Tereza a trimis să se ardă mănăstirile din Transilvania”; „Carol I a fost catolic”; „Mitropolitul Ghenadie a părăsit scaunul și a murit în surghiun la Căldărușani”; „Carol al II-lea a apropiat-o pe Elena Lupescu și a alungat-o pe soția sa”; „Gurie a murit în surghiun din cauza lui, la Cernica”.

Predicile IPS Bartolomeu ating cam toate palierele umane: social, cultural, istoric și teologic.

Vorbește într-un limbaj accesibil atât oamenilor intelectuali, cât și celor mai puțin cultivați, dar care au credință.

Important e să primești drept, în credință, mesajul credinței.

31 august

Cu mama la Cluj la părintele Anania. La masă – servită în farfuria frumoasă, tacâmuri argintate; supă de pui, ostropel cu

mămăliguță, pregătite de maica Galineea-, părintele ne pune muzică de Wagner, Bach, Franck.

Discutam despre cărți, teologie – urmează admiterea –, probleme de administrație „care nu sunt ușoare”, revista „Renașterea”.

5 septembrie

La Cluj, cu mama, la părintele Anania. Servim masa împreună.

14 septembrie

Idei din predica IPS Bartolomeu la Sărbătoarea Sfinților Cruci:

1. Înălțarea Sfintei Cruci este, de fapt, înălțarea omului prin suferință;

2. Viața aceasta este o arvană, o anticameră a vieții veșnice;

3. Există suferința asumată, iar omul trebuie să-i atribue un sens prin cruce.

După Sf. Liturghie, IPS Bartolomeu a făcut grevă în fața clădirii de pe Avram Iancu, pentru cedarea unui imobil ce aparține românilor. Totul a durat o oră. IPS a refuzat să stea pe scaun. „Greva se face în picioare și fără hrană”, a precizat IPS Bartolomeu. Nu l-am văzut nici-

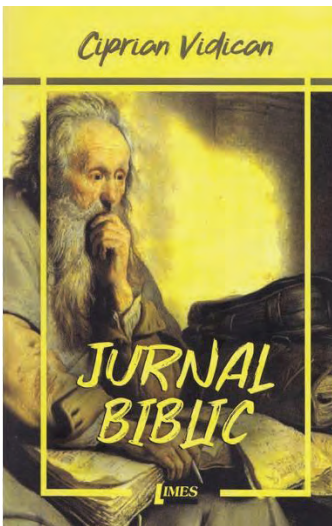
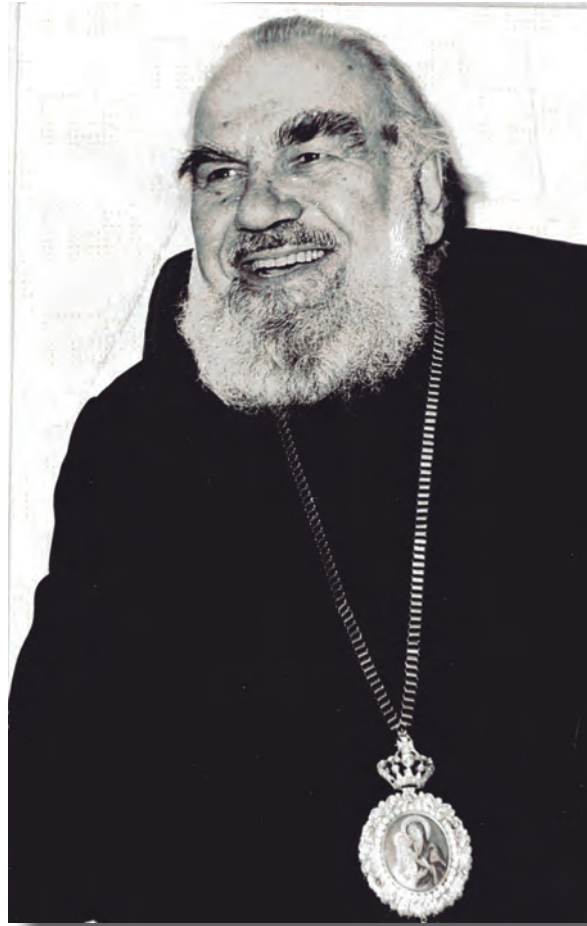
odată pe părintele făcând grevă și fiind atât de hotărât și cu atâta demnitate.

3 octombrie

Cu mama la palat, la părintele Anania. Servim masa împreună. Discuții despre teologie, în special despre pr. Dumitru Stăniloae.

5 octombrie

Trecerea la cele veșnice a părintelui Dumitru Stăniloae.

Ciprian Vidican, *Jurnalul biblic*, Ed. Limes, Florești, 2018.

Jurnalul biblic al lui Ciprian Vidican¹ se deschide în anul 2001, când autorul avea 23 de ani, cu o afirmație cu aer definitiv: „Am numărat azi-dimineață spiritele pe care le admir cu adevărat din istoria scrisului. Mi-au ieșit: Homer, Platon, Sf. Pavel, Shakespeare, Eminescu”. În centrul acestei înșiruirii se găsește Sf. Pavel, cel care devine unul dintre cele mai importante personaje ale jurnalului, dacă nu cumva per-

sonajul principal. Atitudinea față de el se modulează permanent, se ajustează, trece prin mai multe etape și încă nu cred că a ajuns la sfârșit. După pasiunea inițială, urmează dezamăgirea și apoi enervarea. Dar ajungem prea devreme la deznodământ.

Ce este de fapt acest jurnal biblic? Mărturia aventurii reflecției solitare, consecvente în contact cu textul Scripturii. Acel text care a fascinat omenirea vreo două milenii. Ce se poate spune în plus? Ce se poate afirma diferit? Nu cumva deja a fost totul gândit, iar celor de azi nu le rămâne altceva decât să arhiveze gândurile celor de dinainte? Cum poți scăpa de sub povara zdrobitoare a bibliografiei? Să te sustragi și să încerci să gândești cu mintea proprie nu cumva este naivitate ori donquijotism?

Gândirea, așa cum o vedem în jurnalul biblic al lui Ciprian Vidican, este un proces cu desfășurare lentă și final imprezvizibil. Iar procesul acesta nu se încheie pe ultima

pagină a cărții. Totul se petrece în atmosfera libertății de a pune întrebări cu îndrăzneală. Iar căutarea adevărului, de care te poți apropia fără ca vreodată să îl stăpânești cu totul, se poate vedea și din disponibilitatea de a accepta schimbarea poziției sau a atitudinii. Eroul la care Ciprian Vidican se raportează permanent, cu plajă largă de sentimente, este Sfântul Pavel. Apostolul neamurilor este „un fel de *errata* pe care Dumnezeu o lipește la cinul apostolic. E ca și cum și-ar fi dat seama la un moment dat că a cam exagerat cu pescarii” (p. 9). Și, în vreme ce printre rânduri străbate mizantropia temperată a autorului, pe Pavel îl apreciază tocmai pentru viziunea sa comunitară, spre deosebire de Ap. Ioan, care vorbește despre „o relație a omului singur cu Dumnezeu Cel singur: de nu se va naște cineva din apă și din duh; cel ce mănâncă Trupul Meu; cel ce crede în Mine, chiar de va muri va trăi. Cu totul altfel stau lucrurile la Pavel. Nimic, nici Botezul, nici Euharistia, nici Învierea nu au sens în particular. Toate se petrec în comuniune: Botezul te introduce în Biserică, în trupul lui Hristos, unde ești un mădular între multe mădulare, Euharistia face Biserica să fie cu adevărat una, prin unitatea pâinii și a potirului. [...] N-am găsit toate astea la Ioan, a cărui profunzime îl face să se însingureze numai el și Hristos. Nu mi-l închipui pe Pavel cerându-i lui Hristos să stea de-a dreapta Lui, în împărăția Lui. Asta numai Ioan putea cere. Există, asta-i părerea mea, un duh glacial care te întâmpină când intri în gândirea și scrisul lui Ioan. Nici vorbă de așa ceva la Pavel. Deși este, și trebuie să recunosc că este, mai bont în ascuțiturile care dau spre infinit, e mult mai prezent aici jos, în freamătul adunării agapice. Nu e puțin lucru și îl iubesc pentru asta” (p. 11).

După vreo 12 ani urmează notița: „Am rămas în ultima vreme numai cu iritarea în ceea ce-l privește pe Pavel. De câte ori îl aud, la Liturghie sau la Maslu, pentru că de citit nu-l mai citesc, pur și simplu mă umplu de nervi. Mi se pare că simt cum trec încet-încet de partea celor care l-au bătut cu vergi... (Scriitorii mari ai umanității, cei care transformă în aur tot ce ating, și care erau odinioară cinci, au rămas așadar patru: Homer, Platon, Shakespeare, Eminescu)” (p. 126).

Spiritul de observație, exersat îndelung în lectura textelor scripturistice îl duce pe Ciprian Vidican la note surprinzătoare prin claritatea lor. Din când în când comentariul este înlocuit cu un simplu citat biblic; mereu însă unul evocator, plin de forță, dar poate nebagat în seamă.

Ciprian Vidican este un cioranian de bună calitate. Deși numele „scepticului de serviciu al unei lumi care apune”² apare pentru prima dată abia la pagina 99, influența lui se simte mult mai devreme. Împarte cu el calitatea formulării, precizia stilului, amarul și mizantropia, dar și o nostalgie surprinzătoare. Nostalgia paradisului pierdut ia forme neașteptate. În anul 2002 notează că după cădere Dumnezeu nu l-a mai lăsat pe Adam să intre în paradis „pentru că și paradisul căzuse, odată cu el. Intrând înapoi, Adam i-ar fi văzut decrepitudinea, l-ar fi văzut veștejindu-se și degradându-se. Locurile pe unde umbla el înainte fericit și fără grijă, le-ar fi văzut acum devastate ca după o mare furtună. Pentru ca Adam să nu se sinucidă, era nevoie ca el să păstreze, într-un cotlon al memoriei imaginea intactă a paradisului. Chiar dacă el știa că grădina nu mai e deloc ce-a fost, Dumnezeu trebuia să-și ia toate măsurile ca omul să nu vadă cu ochii lui destrămarea paradisului. Cumva, împotriva a ceea ce știa, Adam trebuia să păstreze impresia că totuși paradisul există încă și că, în spatele porților închise și al săbiilor de foc ale heruvimilor, el este în continuare neatins” (pp. 14-15). Și gândul acesta persistă, iar după 15 ani scrie: „Mai adevărată decât intuiția alungării din paradis, intuiția cealaltă, a heruvimului cu sabia de foc, care nu te lasă să te întorci. Imposibil, pur și simplu, să recuperezi paradisul. Inclusiv acela, așa cum a fost el, al satului tradițional, sau măcar al celui de-acum treizeci de ani...” (p. 155).

Ciprian Vidican e îndrăzneț, calcă peste granițe cu lejeritate și nu de puține ori îl citesc cu frisoane. Dumnezeu are de furcă cu el, dar sigur nu se plictisește. Și pentru că procesul reflecției nu e încheiat, dacă ar fi să mai aștept încă cincisprezece ani pentru volumul al doilea al jurnalului biblic, aș face-o bucuros și l-aș citi înainte de a se usca cerneala pe foi.

Dr. Paul Siladi

¹ Ciprian Vidican s-a născut în anul 1978 la Beiuș, în județul Bihor. După Seminarul Teologic din Cluj-Napoca și Facultatea de Teologie Ortodoxă din Oradea, a obținut un doctorat în Teologie la Cluj-Napoca în anul 2010. A fost redactor al postului Radio Renașterea, apoi a viețuit o vreme la mănăstirea Nicula, fără a depune voturile monahale. În prezent este meteorolog”. Așa sună, succint, prezentarea autorului în deschiderea *Jurnalului biblic*.

² Emil Cioran, *Mărturisiri și anateme*, trad. Emanoil Marcu, Humanitas, București, p. 23.

ÎPS Părinte Andrei, în vizită la Institutul Diakonie Neuendettelsau din Germania

Darius Echim

In perioada 27 februarie – 1 martie 2019, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, a efectuat o vizită la Institutul Diakonie Neuendettelsau din landul Bavaria, Germania, cu scopul de a cunoaște o activitate de asistență socială începută în urmă cu 160 de ani.

Ierarhul a fost însoțit de o delegație, din care a făcut parte decanul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, directorul de departament al facultății, pr. prof. univ. dr. Ștefan Iloaie, consilierul eparhial pe probleme de misiune și protocol, arhid. Claudiu Grama și consilierul economic al Arhiepiscopiei, dr. Sorin Călea.

În cadrul vizitei, Mitropolitul Clujului s-a întâlnit cu mulți reprezentanți ai Institutului german, printre care: părintele rector dr. Matthias Hartmann, președintele Consiliului de Conducere al Diakonie Neuendettelsau, pfr. Peter Schwarz, directorul Centrului Ecumenic Duhovnicesc, domnul Thorsten Walter, directorul Centrului pentru Relații Internaționale, pr. Lucian Boloș, preot ortodox, referent în cadrul Diakonie Neuendettelsau și alții.

Totodată, delegația clujeană a vizitat sediul Diakonie, Centrul de Competență pentru oameni cu demență, grădinița, spitalul, clinica, capela, secția paliativă, atelierul pentru oameni cu dizabilități, Facultatea de Teologie Evanghelică „Augustana” din Neuendettelsau, Universitatea Wilhelm-Löhe din Fürth și alte instituții din subordinea Diakonie.

„Relația Arhiepiscopiei noastre cu această instituție a început în urmă cu câțiva ani, iar Înaltpreasfințitul Părinte Andrei a decis să facă această vizită pentru a cunoaște o activitate de asistență socială, cu totul deosebită, începută în urmă cu 160 de ani, care astăzi se ocupă de îngrijirea bătrânilor, bolnavilor, copiilor și a persoanelor cu dizabilități”, a spus pr. prof. Ștefan Iloaie, membru al delegației cluje.

Prin misiunea pe care o desfășoară, Organizația filantropică Diakonie Neuendettelsau menține de mai mulți ani relații de parteneriat cu diferite instituții ale Bisericii Ortodoxe Române, printre care se numără Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca și Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului. De asemenea, sunt vizate cooperări, în special, în domeniul social, în sprijinul comunității, iar în cadrul acestor parteneriate au loc vizite reciproce, întâlniri și dialoguri pe teme teologice.

Fundația deține 30 de școli și peste 200 de centre și așezăminte sociale, unde sunt îngrijite aproximativ 80.000 de persoane. Totodată, sprijină patru spitale și două centre de îngrijire medicală. În prezent, această instituție are aproape 8.000 de angajați.

Anul trecut, în perioada 8-11 mai 2018, au fost prezenți la Cluj reprezentanții Organizației Diakonie Neuendettelsau, cu ocazia unei consultații teologice interconfesionale.

IPS Andrei, la Salzburg

Sâmbătă, 2 martie, Părintele Mitropolit Andrei a participat la Sesiunea plenară festivă a Academiei Europene de Științe și Arte din Salzburg, Austria.

Academia numără printre membrii săi numeroase personalități ale lumii contemporane.

Cu acest prilej, duminică, 3 martie, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Mitropolitul Clujului, se va afla în mijlocul comunității ortodoxe române din Salzburg, unde va oficia Sfânta Liturghie în biserica Parohiei „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” și „Sfinții Mucenici Epictet și Astion”.

Cuget și simțire românească pentru diaspora română

Prof. Ionița Timiș

Colegiul Național Pedagogic „Gh. Lazăr”, Cluj

In contemporan al zilelor noastre, irlandezul Peter Hurly, care a colindat lumea întreagă ca să găsească cel mai frumos loc de pe fața pământului (așa cum s-a exprimat dumnealui), n-a găsit alt ținut mai binecuvântat de Dumnezeu, decât pământul românesc. A ales să se împământenească pe plaiurile noastre mioritice, ca să prindă rădăcini, prin seva cărora curgea sânge de martiri. Căutând cele mai frumoase locuri din România, a găsit, niciunde altunde, Maramureșul încărcat de credința puternică ancorată în Dumnezeu, de obiceiurile și tradițiile de care s-a îndrăgostit pentru totdeauna. Pe unde mergea, mărturisea credința în destinul neamului românesc, accentuând cinci valori pe care le are acest pământ: limba românească, credința în Dumnezeu, Carpații ca străjeri ai țării, tradițiile și eroismul acestui neam. Dintre toate, cel mai mult m-a impresionat în mărturisirea sa, valoarea limbii române. A folosit o expresie care este memorabilă: „Păcat că nu cunoaște lumea întreagă limba română. E cea mai frumoasă limbă”.

Marcată, nu doar de această mărturisire sinceră, dar și de nevoile de care dau dovadă frații noștri români care s-au înrădăcinat în pământ străin, în întreaga Europă, de câțiva ani, caut să mobilizeze pe cei ce trăiesc mai profund românește pentru a le veni în sprijin, în vederea promovării limbii române. Fiind profesor la Colegiul Pedagogic, acolo unde formăm viitoarele dascălițe în principal, în mâinile cărora va fi destinul neamului românesc, prin plămădirea valorilor în micile vlăstare, am mobilizat în jurul meu, profesori și elevi. Am simțit că nu este suficient, și de aceea am apelat la Platforma civică ÎMPREUNĂ, sub coordonarea doamnei avocat, Adriana Buzgar și a domnului inginer, Daniel Șomeșan, care, prin voluntarii pe care ni i-a pus la dispoziție, s-au implicat în diversele proiecte pe care le-am inițiat.

În acest sens, am demarat o amplă *Campanie de colectare de carte românească și de manuale școlare* pentru a fi donate copiilor români din diaspora. Acțiunea a început prin Spectacolul caritabil pentru Asociația Cristiana, care în paralel, a mobilizat spectatorii să se prezinte la Concertul de colinde românești cu o carte. A urmat mobilizarea Mitropoliei Clujului, care a realizat un protocol de colaborare cu Inspectoratul Județean Cluj în vederea preluării manualelor de Limbă și Literatură Română, Istoria Românilor, Geografia României și Religie, pe bază de transfer de la toate unitățile școlare din cuprinsul județului Cluj, pentru a fi trimise în diaspora română a Italiei. Posibilitatea acestui transfer se datorează ieșirii din uz a acestor manuale, datorită schimbării programei analitice de la clasa pregătitoare până la clasa a VI-a. Aceste manuale urmau să fie casate și reciclate. Dacă aici, această maculatură nu mai avea nicio valoare, pentru că nu mai era conformă cu programa, dincolo, la frații noștri români din diaspora, aceste cărți aveau să reprezinte sursa identității lor. Ar fi fost păcat ca aceste cărți să fie distruse.

Concomitent cu procesul de colectare a manualelor, care le poate creiona copiilor români din diaspora un fâgaș care să le arate istoria rădăcinilor lor, dar și a destinului lor de a-și păstra identitatea românească în ciuda vitregiilor de a-și manifesta românitatea, am demarat colecta de strângere de carte românească care să fie trimisă în Italia odată cu manualele școlare. Colectarea acestor cărți s-a realizat pe mai multe căi: 1. circulară dată de către părintele protopop, Alexandru Ciui, tuturor parohiilor clujene, care se adresa credincioșilor pentru a dona aceste cărți; 2. circulară dată prin intermediul Inspectoratului Școlar Județean Cluj tuturor școlilor din județul Cluj, care se adresa personalului didactic și elevilor; 3. solicitarea cărților prin intermediul Bibliotecii Central Universitare „Lucian Blaga”, a Bibliotecii Județene „Octavian Goga” și a Centrului Județean pentru Promovarea și Păstrarea Culturii Tradiționale Cluj, pe baza unor știri transmise pe site-urile bibliotecilor către publicul clujean.

Văzând cum funcționează, proiectul acestei campanii a fost repliat și în alte județe, acolo unde funcționează Platforma civică ÎMPREUNĂ și unde voluntarii au fost dispuși să se dăruiască acestui crez al identității naționale. Cea mai grea muncă au dus-o acești

voluntari, care au umblat pe teren pentru a colecta cărțile, pentru a le transporta la destinația unde se adunau cărțile (aici, la Cluj, este Parohia „Sfântul Ioan Evanghelistul” de lângă Cora).

Proiectul nostru dedicat promovării identității naționale în diaspora a continuat și sub alte aspecte, pe lângă Campania colectării de carte românească. De asemenea, Platforma civică ÎMPREUNĂ a fost partener de nădejde în acțiunile culturale care au urmat. După amplele manifestări care au marcat Centenarul Marii Unirii, Colegiul Național Pedagogic „Gh. Lazăr” din Cluj-Napoca a continuat manifestările culturale din 15 și 24 ianuarie cu activități dedicate Zilei Culturii Române, respectiv Zilei Unirii. Din anul 2010, ziua omagială dedicată marelui poet Mihai Eminescu a fost decretată și Ziua Culturii Române. Astfel, printr-o colaborare a elevilor români și a profesorilor acestora, din trei țări, respectiv România, Italia și Spania, s-au pus bazele unui proiect eTwinning intitulat „Limba și Cultura Națională”. Colaboratorii acestui proiect sunt profesorii din următoarele școli: de la Cluj-Napoca, Colegiul Național Pedagogic „Gh. Lazăr”, profesor Ionița Timiș, din Italia, de la Ladispoli, provincia Roma, IC „Corrado Melone” și „Ladispoli 1”, prof. Angela Nicoară, tot din Italia de la Vetralla, „Piazza Marconi” di Vetralla, prof. Carmen Bălan iar din Spania, de la Madrid, CEP „Felipe II” Madrid, prof. Mihaela Gutierrez.

Programul din 15 ianuarie, intitulat „Zilele Culturii Române fără frontiere”, s-a desfășurat la Biblioteca Județeană „Octavian Goga” la Cluj, fiind o activitate online cu școlile din diaspora. Programul cultural-artistic de la Cluj-Napoca a fost moderat de către două eleve ale Colegiului Pedagogic, Moldovan Anda, clasa a XI-a și Iulia Merca, clasa a X-a, eleve cunoscute în comunitățile românești din nordul Italiei unde desfășoară școli de vară pentru copiii români în vederea promovării identității românești.

Activitatea a debutat prin intonarea imnului național interpretat la vioară de către eleva Elena Nicule (clasa a IX-a), iar la orgă, de Tania Giurgiu (clasa a IX-a) și grupul vocal al Colegiului Național Pedagogic „Gheorghe Lazăr”, coordonat de prof. Ionița Timiș. Programul a continuat cu următoarele activități: 1. Discurs elevat pe tema „Cultura română fără frontiere” rostit de pr. dr. Ioan Emilian Raza; 2. „Balada” de Ciprian Porumbescu, interpretată la vioară de către eleva Elena Nicule; 3. „Eminescu, simbol al culturii române” - cuvânt rostit de către eleva Anda Moldovan; 4. „Sara pe deal” - interpretată la chitară și voce de către eleva Pop Raluca (clasa a VIII-a); 5. „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie” - recital susținut de eleva Maria Dejeu (clasa a V-a); 6. „Doina Iancului” - interpretată de eleva Iulia Merca; 7. „Dansul fetelor de la Căpâlna” pe versuri patriotice, interpretat de către elevele Colegiului Național

Pedagogic „Gheorghe Lazăr”; 8. Colaj de cântece patriotice susținut de elevii Școlii Generale „Constantin Brâncuși”. Acest program românesc a fost presărat cu Dialoguri online cu cele trei școli din diaspora Italiei și Spaniei în care, distinsese profesore, predau Limbă, Cultură și Civilizație Românească”. Elevii români din aceste școli din diaspora au prezentat un recital din poeziile lui Eminescu. Au impresionat publicul clujean prin sinceritatea prezentării exprimate în limba română, prin prezentarea expoziției lor cu lucrări dedicate acestui eveniment, prin dialog cu acești minunați români, prin mișcarea permanentă a stegulețelor românești pe care le purtau în mâini.

Spectacolul s-a încheiat prin oferirea publicului din sală a unor flori, confecționate special pentru acest eveniment, cu petale de trandafiri care conțineau versuri eminesciene, fiind nominalizate câteva persoane ca să recite strofa primită. Toată această atmosferă de sărbătoare a înflorit, atât în sufletele românilor din sală, dar mai ales a celor din diaspora prin dorința de a trăi și a vorbi românește!

Cel de-al doilea eveniment al lunii ianuarie a fost sărbătorirea Zilei Unirii la data de 24 ianuarie. Manifestarea s-a realizat, de asemenea, într-un mod înălțător în toate cele trei școli din Italia și Spania, prin meritul deosebit al doamnelor profesoare, Angela Nicoară, Carmen Bălan și Mihaela Gutierrez, arătând prin aceasta ce patrioți vrednici sunt. Concomitent, la Cluj Colegiul Pedagogic, alături de voluntarii Platformei civice ÎMPREUNĂ, au depus coroane de flori la statuia domnitorului Alexandru Ioan Cuza, cântând Hora Unirii.

Proiectul Colegiului Național Pedagogic „Gh. Lazăr” de la Cluj-Napoca va continua acest demers pe parcursul întregului an școlar, finalizându-se cu un schimb de experiență la IC „Corrado Melone”, Ladispoli, provincia Roma, la care vor participa cele două eleve, Anda Moldovan și Iulia Merca, însoțite de prof. Ionița Timiș.

Bustul Patriarhului Miron Cristea la Năsăud

Prof. Univ. Dr. Mircea Gelu Buta*

N în ziua de 20 decembrie 2018, în fața Bisericii Ortodoxe din Năsăud, având hramul „Sfinții Împărați Constantin și Elena”, a fost dezvelit bustul din bronz al Patriarhului Miron Cristea, opera sculptorului bistrițean Mircea Mocanu. La ceremonial a participat ÎPS Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei Andreicuț, împreună cu numeroși preoți, de la parohiile de pe Valea Someșului, Protopopul Năsăudul, Pr. Ioan Dâmbu, Protopopul Bistriței, Pr. Alexandru Vidican, autorități locale, județene și naționale.

Patriarhul Miron Cristea, pe care l-am omagiat, a petrecut opt ani pe meleagurile noastre. Mai întâi ca elev al gimnaziului săsesc din Bistrița, între 1879 și 1883, respectiv între 1883 și 1887, ca elev al gimnaziului grăniceresc din Năsăud.

Nu o să vorbesc despre demnitățile bine cunoscute deținute de acesta atât în plan bisericesc, în calitate de patriarh, cât și ca prim-ministru al unui guvern de uniune națională format în împrejurări dificile pentru țara noastră.

S-a vorbit mult, în anii din urmă, despre dorința convocării unui Sinod panortodox în epoca interbelică și trebuie spus că între primii ierarhi care au propus ținerea unei astfel de reuniuni a fost mitropolitul primat al Bisericii noastre Miron Cristea, el formulând această propunere încă din anul 1920.

Viitorul patriarh, după terminarea studiilor liceale amintite, a urmat cursurile Facultății de Litere și Filosofie a Universității din Budapesta, unde și-a dat și doctoratul, în 1895, cu o teză în limba maghiară intitulată *Viața și opera lui Eminescu*. Era primul demers de acest fel, întreprins la numai șase ani de la moartea poetului nostru național. Cartea a fost, de altfel, tradusă și în limba română și tipărită în urmă cu circa patru decenii.

Dacă Miron Cristea aducea un elogiu întemeiat și bine demonstrat operei lui Mihai Eminescu, în aceeași perioadă un cleric greco-catolic, cunoscut drept canonicul Alexandru Grama, publica un volum intitulat *Mihai Eminescu. Studiu critic*, apărut în 1891 la Blaj. Înainte de asta, canonicul Grama publicase o suită de articole în ziarul „Unirea” din Blaj, foiletoanele sale fiind cele mai inepte și defăimătoare pagini pe care istoriografia literară le consideră culme a prostiei în exegeza eminescologică. În volumul pomenit, Alexandru Grama vorbea de „lipsa de valoare filosofică, morală, estetică” a operei eminesciene, denumindu-l pe autorul ei „biet comediant, nici geniu, nici barem poet”. Nu mai e nevoie să insistăm asupra antitezei dintre lucrarea de doctorat a lui Miron Cristea și volumul frizând patologia al celui rămas în istoria literară drept „canonicul Grama”.

Un alt aspect mai puțin cunoscut se referă la un fapt petrecut la Palatul Patriarhal, reconstruit și dotat cu o aripă nouă, funcțională, în timpul păstoririi lui Miron Cristea. Înălțat la rangul de patriarh în anul 1925, așa cum se știe, Miron Cristea a început diligențele necesare pentru restaurarea și completarea reședinței vechii Mitropolii a Bucureștilor, devenită reședință patriarhală. Desigur, lucrurile acestea se cunosc. Ceea ce se cunoaște mai puțin este faptul că Miron Cristea a dorit să ridice lângă Palatul Patriarhal o clopotniță înaltă de 70 de metri în stilul campanilelor italiene, dar cu elemente arhitectonice naționale și ortodoxe. Odată sfârșite lucrările la Palatul Patriarhal, Miron Cristea i-a împărțit planul său arhitectului care executase aceste lucrări, profesorul de origine aromână Gheorghe Simotta.

Primul lucru pe care l-a făcut în acest sens Gheorghe Simotta a fost o călătorie de documentare la principalele mănăstiri de pe Muntele Athos, dar și la Veneția – prelungire neîntâmplătoare, întrucât clopotnița bazilicii San Marco a rămas unul dintre repere, așa cum se poate vedea și în schița clopotniței desenate de arhitect și reproduse recent într-o lucrare ce îi este consacrată. Iată ce spunea arhitectul în legătură cu proiectul clopotniței: „Neavând tradiția unor astfel de lucrări, cu înălțimea de 70 de metri, nu reușeam a-i reda caracterul specific și ne mai apăsa și dificultatea amplasării turnului, dorind a nu produce un dezechilibru față de monumentele existente pe deal”² (este vorba de Dealul Patriarhiei).

În final, așa cum spuneam, Gheorghe Simotta a optat pentru stilul venețian, potrivit și unei schițe reproduse în revista „Arhitectura” din 1937. Din păcate, împrejurările istorice au oprit punerea în practică a acestui proiect arhitectonic al Patriarhului Miron Cristea. De altfel, se pare că personajul principal din romanul *Bietul Ioanide* de G. Călinescu, arhitectul omonim, nu era străin de aceste planuri îndrăznețe. E de prisos să reamintim că același patriarh Miron Cristea a dorit construirea unei catedrale pe măsură în București. A trebuit să se mulțumească doar cu restaurarea și repictarea Bisericii Sfinții Împărați Constantin și Elena din deal.

Ajunși aici, o să mă opresc asupra unui moment anecdotic. Pictorul Belizarie a refăcut frescele bisericii, inclusiv pe cele din pridvor, unde, între demonii care îi chinuiesc pe oamenii meniți infernului, apare unul foarte asemănător la chip cu Nae Ionescu. Mitropolitul de vrednică amintire Bartolomeu poartă, în volumul său de evocări *Rotonda plopilor aprinși*, că în anii '50, pe când era intendent patriarhal, a venit foarte agitat la el criticul și istoricul literar Șerban Cioculescu, zicând că i-a dezvăluit cineva faptul că figura lui Nae Ionescu apare într-o pictură a catedralei reprezentând iadul. În consecință, tânărul diacon Bartolomeu Anania l-a dus pe scriitor în pridvorul deja pomenit, unde acesta, după ce a examinat fresca, a exclamat: „Uite, ăsta e! E chiar Nae Ionescu!”

Întrucât anul acesta s-a vorbit, pe bună dreptate, despre Regina Maria și despre meritele sale deosebite în timpul războiului de reîntregire a țării, e bine să se știe că, în ultimii ani ai vieții sale, Patriarhul Miron Cristea i-a fost duhovnic și se pare că a avut un rol important în trecerea discretă a Reginei de la anglicanism la Ortodoxie. De altfel, Patriarhul Miron Cristea a condus slujba de prohodire a mării regine în iunie 1938.

Ajunși aici, vom încheia reamintind că, pe când era episcop de Caransebeș, în anul 1918, Miron Cristea a fost un membru marcant al delegației de fruntași ardeleni venită la București să-i mărturisască Regelui Ferdinand I dorința reîntregirii Transilvaniei cu țara.

În anul 1939, acest fiu nobil al țărânimii noastre, cu înfățișare de prinț din vechiul neam, a trecut la cele veșnice în urma unor lungi osteneți, departe de ai săi, între străini, binecuvântat de un preot ortodox, care nu era al nației sale.

Trupul neînsuflețit al patriarhului a fost adus în țară și înmormântat cu onorurile cuvenite în Catedrala patriarhală din București. Pe tronul patriarhal al României i-a succedat (între 1939-1948) Preafericitul Nicodim Munteanu.

Pământul Țării

Prof. Elena Pârvu

Tară, țarină, pământ... Multă cerneală a curs de-a lungul timpului, evocându-se lupta românilor pentru apărarea țării, a pământului românesc. Nu dintr-un patriotism deșănțat, ci subliniindu-se eroismul celor care au căzut în lupta pentru libertate și unitate. Recent, aniversarea Marelui Centenar ne-a mai reîmprospătat memoria, atât cu luptele celor din tranșee, cât și a celor care, cu diplomație, au contribuit la realizarea României Mari, pentru cuprinderea în hotare a pământului locuit de români.

Cu regret constatăm, însă, că evoluția politică a României din 1989 încoace, a trecut în bună parte cu vederea, se pare, pământul strămoșesc, preocupată fiind de alte priorități istorice, și uitând că trebuie să avem, în primul rând, o țară, ca să putem fi recunoscuți ca atare. Ceea ce ne pune pe gânduri, este ușurința cu care se vinde uneori pământul, sau se fac retrocedările către persoane străine, ale căror documente justificative în vederea retrocedării sunt uneori de o calitate îndoielnică, după cum apreciază unii. Poate că au dreptate, pentru că arhivele noastre prea au fost răvășite pentru tot felul de interese... Dar, la fel de adevărat e și faptul că astăzi pământurile au rămas nelucrate, iar comoditatea celor care au mai rămas dintre locuitorii satelor, a devenit îngrijorătoare... Să mai adăugăm și indiferența unora din autorităților locale... Nimeni nu contestă progresele realizate în multe domenii, numeroasele inițiative românești de după 1989, dar se pare că am primit cu o mână, și-am risipit cu mai multe... Nu facem acum socoteala... Dar nu putem trece cu vederea faptul că foarte mulți români părăsesc țara, mai ales cei tineri și de vârstă mijlocie. De aceea, s-a tras adesea un semnal de alarmă în această privință...

Mi-a venit în minte o întâmplare din copilărie. Trimisă de mama mea la magazinul din apropiere, când am ieșit pe poarta casei, tatăl meu trimitea cu mâna un salut de adio unui cetățean care se afla pe podul râului din apropiere, iar acesta, cu șapca în mână și cu un rucsac în spate (ranița de pe vremuri), a făcut un gest asemănător, după care, a plecat cu un pas agale... Oare ce gânduri îl cutreierau?... „Cine e?”, am întrebat mirată... „Un fost vecin care s-a stabilit în America, dar a venit să ia cu el două lopeți de pământ din grădina casei, pentru că nu se știe niciodată când ne vine sfârșitul... Din pământul românesc a fost modelat și tot în pământ românesc vrea să rămână, chiar dacă e departe de casă... Ține minte!...” Suna ca un avertisment... Și abia acum mi-am amintit întâmplarea. Prea e asemănătoare situația de azi a multor români, cu cea descrisă... Tristețea și salutul de pe pod al fostului vecin, au făcut ca tatălui meu să-i curgă câteva lacrimi pe obraz... Dar astăzi, câtă lume are ochii înlăcrimați? Oare vom ajunge să exportăm și pământul?...

În volumul *Regăsiri creștine* de Mircea Popa, apărut la Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2014, p. 257, autorul citează din cuvântul Patriarhului Daniel, prezentat cu ocazia ceremoniei de acordare a titlului de Doctor Honoris Causa a Universității „Babeș-Bolyai”: „...viața să fie o binecuvântare, și nu o înstrăinare a oamenilor de propriul pământ și de propria identitate. (...) Dacă consumăm și degradăm totul, dovedim lipsă de respect față de Creator, nerecunoștință și nepăsare față de darurile primite. Ce transmitem generațiilor viitoare? Binecuvântare sau poluare? Pământ lucrat și sfințit sau pământ degradat și pustiu?” Cerând preoților să fie mai activi pe această linie, să conlucreze cu oficialitățile pentru a reda „speranță” celor din lumea satului, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel dovedește implicare în problemele oamenilor. Așa s-a născut și mobilizatorul generic din 2019, „Anul omagial al satului românesc”. Mulțumim Patriarhului Daniel pentru aceasta, ne bucurăm și sprijinim inițiativa!

* Mircea Gelu Buta, Prof. Dr. Facultatea de Teologie Ortodoxă, UBB Cluj-Napoca, e-mail: butamircea@yahoo.com

² Cornel Samara, *Gheorghe Simotta – între noblețe și arhitectură*, colecția „Mari arhitecți bucureșteni”, Editura Vremea, București, 2017, p. 28.

Agenda PS Vasile

Februarie 2019

2 februarie (Întâmpinarea Domnului): A participat la Sfânta Liturghie săvârșită în biserica din Parohia Pogorârea Sfântului Duh - Zorilor Cluj-Napoca, prin rostirea de ecfonise și binecuvântări

3 februarie: La Sfânta Liturghie este prezent în mijlocul credincioșilor din Parohia Pogorârea Sfântului Duh - Zorilor Cluj-Napoca, unde rostește ecfonise și binecuvântări.

10 februarie: A fost prezent la Sfânta Liturghie în mijlocul credincioșilor de la Biserica „Pogorârea Sfântului Duh” din cartierul Zorilor - Cluj-Napoca.

17 februarie: Participă la Sfânta Liturghie în mijlocul credincioșilor de la Biserica „Adormirea Maicii Domnului” din cartierul Mănăstur - Cluj-Napoca. La finalul Sfintei Liturghii Dr. Mircea Gheorghe Abrudan (cercetător științific III), face o prezentare a volumului omagial „Bucuria Credinței”.

24 februarie: În Duminica a XXXIV-a, slujește Sfânta Liturghie în mijlocul credincioșilor din Parohia Pogorârea Sfântului Duh - Zorilor Cluj-Napoca, unde rostește ecfonise și binecuvântări.

Activități ale Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca (februarie 2019)

În data de 5 februarie 2019 au avut loc două susțineri de examen pentru ocuparea posturilor didactice de lector universitar la disciplinele: Istoricitatea Persoanei lui Iisus Hristos în cercetarea biblică modernă; Mariologia Evangheliilor. Problema „fraților Domnului” - repere exegetice; Studiul Noului Testament, Exegeza Noului Testament; Teologia Noului Testament și de conferențiar universitar la disciplinele: Metafizică și teologie; Probleme, controverse și provocări actuale în Apologetică; Teologie neopatristică și filosofie contemporană. Perspective apologetice; Istoria filosofiei și noțiuni de filosofie creștină. S-au înscris și au promovat examenul: Diac. asist. univ. dr. Nicolae Olimpiu Benea, respectiv Lect. univ. dr. Nicolae Turcan.

Miercuri, 6 februarie 2019, Doamna Ministru al Educației Naționale, Prof. univ. dr. Ecaterina Andronescu a vizitat Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca. A avut loc o întâlnire cu cadrele didactice, la care a luat parte ÎPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei. Părintele decan, Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu i-a oferit d-nei Ministru o iconă pe sticlă. În continuare, în Aula Facultății directorii unităților de învățământ și cu inspectorii școlari din județul Cluj.

În 8 februarie 2019, s-a desfășurat colocviul pentru obținerea gradului didactic I la specializarea Religie ortodoxă, seria 2019-2021. Au participat 15 profesori din învățământul preuniversitar, din Arhiepiscopia Vadului, Felea-cului și Clujului, episcopia Maramureșului și Sătmarului, Episcopia Sălajului, Arhiepiscopia Alba Iuliei și Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților. Aceștia vor pregăti lucrările metodico-științifice sub îndrumarea cadrelor didactice de la Facultatea de Teologie Ortodoxă și de la Facultatea de Psihologie și Științele Educației din cadrul Universității „Babeș-Bolyai”.

Reprezentantul facultății în comisia constituită pentru colocviu a fost Pr. conf. univ. dr. Cristian Sonea.

Luni, 11 februarie 2019, a avut loc la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca lansarea festivă a volumului aniversar *In Honorem Pr. Prof. Valer Bel*, Ed. Presa Universitară Clujeană, 2019. Au luat cuvântul: ÎPS Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Felea-cului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca (moderatorul evenimentului), Pr. conf. univ. dr. Cristian Sonea și Dr. Paul Siladi, editorii volumului, Pr. prof. univ. dr. Ioan Vasile Leb, Pr. prof. univ. dr. Cristinel Ioja, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă Ilarion V. Felea din Arad, Pr. prof. univ. dr. Ioan Tulcan (Arad)

și Pr. prof. univ. dr. Valer Bel. Au fost subliniate punctele centrale ale operei teologice, ale părintelui Bel, considerat un „teolog punte între generații”, inițiator al reînființării Institutului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca în 1990, autor al unor lucrări de certă valoare, cu accent pe deschiderea misionară a Dogmaticii.

Volumul conține trei părți: *Laudatio* - cuvinte de evocare, *In honorem* - studii semnate de părinți profesori colegi ai părintelui Bel de la Cluj-Napoca și de la alte Facultăți de Teologie Ortodoxă din țară, doctori și doctoranzi pe care îi îndrumă și *Restitutio* - 12 studii ale celui omagiat.

În cadrul Școlii Doctorale „Isidor Todoran” a Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, în 11, respectiv 12 februarie 2019 au susținut cursuri:

- Pr. prof. univ. dr. Piero Coda, rectorul Institutului „SOPHIA” din Loppiano - Italia: *Ontologie trinitară - o introducere*.
- Pr. prof. univ. dr. Roberto Tomasi, decanul Facultății de Teologie Catolică din Padova - Italia: *Relația dintre credință și rațiune, filosofie și teologie în gândirea filosofică occidentală și a tradiției creștine (catolice)*.

Studentii-doctoranzi ai facultății noastre pot deveni bursieri ai Institutului „Sophia”.

Aceste cursuri reprezintă un schimb de daruri între Teologia occidentală și cea orientală între care nu poate să existe antagonism sau indiferență, în contextual provocărilor lumii contemporane: revoluția digital, biogenetica, robotica, criza ecologică etc.

În perioada 12-13 februarie 2019, Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca în colaborare cu Institutul Sophia din Loppiano (Italia) au organizat simpozionul internațional: *Treime, Biserica, societate*, care face parte din programul catedrei de Teologie Ecumenică *Patriarhul Atenagoras - Chiara Lubich*.

Lucrările s-au deschis în capela facultății cu o slujbă de Te Deum săvârșită de Arhim. lect. univ. dr. Benedict Vesa, urmată de cuvântul de binecuvântare al IPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei. Cuvântul de deschidere a fost rostit de Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, decanul facultății. Au rostit alocuțiuni Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă, președintele Senatului Universității Babeș-Bolyai, Pr. prof. univ. dr. Piero Coda, Rectorul Institutului Universitar Sophia din Loppiano, și Pr. prof. univ. dr. Roberto Tomasi, decanul Facultății de Teologie Catolică din Padova.

Au fost susținute următoarele prelegeri: Pr. prof. univ. dr. Piero Francesco Coda: *Treime și antropologie - perspectiva teologiei occidentale*; Pr. prof. univ. dr. dr. Ioan Chirilă: *Fundamentele biblice ale învoățurii trinitare. Expresii prefigurative vechitamentare și ioaneice*; Prof. univ. dr. Giovana Maria Porrino: *Viața socială a poporului Israel în lumina primului Legământ*; Pr. conf. univ. dr. Cristian Sonea: *Sfânta Treime și misiunea creștină. Relevanța paradigmei Misio Dei pentru lumea contemporană*; Drd. Sandra Ferreira: *Patriarhul Atenagoras și Chiara Lubich, o întâlnire profetică*; Pr. lect. univ. dr. Grigore Dinu Moș: *Principiile și valorile societății contemporane în lumina dogmei Sfintei Treimi*; Prof. univ. dr. Alessandro Clemenzia: *Treime și eclesiologie: teologia catolică contemporană*; Arhim. lect. univ. dr. Benedict Vesa: *lubirea lui Dumnezeu-Treime și iubirea omului*.

Moderatorii evenimentului au fost Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu și Prof. univ. dr. Stefan Tobler, director al Centrului de Cercetare Ecumenică din Sibiu și profesor universitar al Departamentului de Teologie Evanghelică a Universității „Lucian Blaga” din Sibiu.

Joi, 14 februarie 2019, în cadrul serilor culturale ale Muzeului Mitropoliei Clujului a avut loc un eveniment editorial cu titlul „Personalități ale eparhiei Clujului la Marea Unire”. Au fost lansate volumele: Andreea Ineoan-Dăncilă, Bogdan Ivanov Cosmin Cosmuța, Emanuil Ineoan, *Prezențe clericale transilvoănene la Marea Unire de la Alba Iulia, 1 Decembrie 1918; Efigiile ierarhului. Restituiri Nicolae Ivan*; Pr. acad. Ioan Lupaș, *Prăbușirea Monarhiei Austro-ungare și imporanța istorică a zilei de 1 decembrie 1918*, reeditată și prefațată de dr. Mircea-Gheorghe Abrudan. A fost prezentat și *Calendarul Renașterea pe anul 2019*, publicat de Editura Renașterea. Au vorbit: ÎPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei; Prof. univ. dr. Ioan Bolovan, membru corespondent al Academiei Române și prorector al Universității Babeș-Bolyai; Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă, președintele Senatului Universității Babeș-Bolyai; Prof. univ. dr. Mircea Popa, de la Universitatea „1 Decembrie” din Alba-Iulia; Pr. lect. univ. dr. Cosmin Cosmuța, dr. Andreea Ineoan-Dăncilă, de la Centrul de Studierea Populației al Universității Babeș-Bolyai; dr. Mircea-Gheorghe Abrudan, cercetător științific la Insti-

tutul Național de Istorie „George Bariț” și doctorand al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca.

În încheierea evenimentului, mezzosoprana Iulia Merca și soprana Diana Gheorghe, acompaniate la pian de Bianca Murariu, au susținut un microrecital de arii și lieduri.

În zilele de 18 și 19 februarie 2019 s-au desfășurat examenele de finalizare a studiilor, sesiunea a II-a. În urma probei scrise și a susținerii tezelor de licență au fost declarați licențiați în teologie șapte absolvenți ai specializării Teologie ortodoxă pastorală și trei ai specializării Teologie didactică. De asemenea, prin susținerea disertației au încheiat studiile ciclului de Master nouă absolvenți (ai specializărilor Artă sacră - conservarea, restaurarea și crearea bunurilor culturale, Bioetică-morală, etică și deontologie, Consiliere pastorală și asistență psihosocială, Doctrină și hermeneutică creștin-ortodoxă, Ortodoxie românească și viață liturgică, Pastorație și duhovnicie). Toți aceștia au depus jurământul de credință față de Biserica Ortodoxă, în capela Facultății cu hramul „Sf. Ierarh Nicolae” din incinta Campusului teologic Nicolae Ivan. Momentul solemn s-a desfășurat în prezența corpului profesoral al școlii.

Marti, 19 februarie 2019 a avut loc susținerea lucrărilor pentru obținerea gradului I profesional al personalului clerical. La această sesiune au participat 39 de preoți din Arhiepiscopia Vadului, Felea-cului și Clujului, Episcopia Maramureșului și Sătmarului, Episcopia Sălajului, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților. Lucrările au fost întocmite sub coordonarea profesorilor Facultății.

În zilele de 19 și 20 februarie 2019, la Reședința Patriarhală, Pr. prof. univ. dr. dr. Ioan Chirilă, președintele Senatului UBB, a participat, în calitate de membru cleric, la ședințele anuale ale Consiliului Național Bisericesc și Adunării Naționale Bisericești, desfășurate sub președinția Preafericitului Părinte Patriarh Daniel.

Pr. conf. univ. dr. Cristian Sonea a participat în perioada 19-22 februarie 2019, la Evangelical Theological Seminary din Osijek, Croația la conferința anuală cu titlul: *Spirituality matters! Insights in the spiritual dimension of missionologies and grassroots missionary practice in Central and Eastern Europe*, organizată de Central and Eastern European Association for Mission Studies.

În zilele de 26 și 27 februarie 2019 renumitul teolog catolic Pr. dr. Stephen B. Bevans, profesor emerit la Catholic Theological Union din Boston a susținut în cadrul facultății, la invitația Centrului de Cercetare, Formare și Strategie Misionară următoarele cursuri adresate studenților de la nivel licență și master:

- Teologie contextuală,
- *Pelerinajul meu în misiunea Bisericii*.

Centrul Eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Felea-cului și Clujului a organizat cursuri de formare duhovnicească continuă pentru preoți în perioada 25-28 februarie 2019, la Mănăstirea „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” Parva-Rebra, jud. Bistrița-Năsăud. Arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia a prezentat în cadrul acestora tema: *Pastorația într-o civilizație nevrotică*.

Joi, 28 februarie 2019 în organizarea Centrului de Cercetare, Formare și Strategie Misionară din cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă și a Centrului de Studii Ecumenice și Interreligioase (CSEIR) al UBB a avut loc lansarea cărții cu titlul: *Pregustând Împărăția lui Dumnezeu* a Prof. Stephen B. Bevans, apărută recent la Editura Presa Universitară Clujeană în traducerea dr. Emil M. Mărginean și dr. Alexandra Budu. Au vorbit: autorul, editorii: Pr. conf. univ. dr. Cristian Sonea și dr. Paul Siladi. Moderatorul evenimentului a fost Conf. univ. dr. Alin Sebastian Tat, directorul CSEIR. Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă, președintele Senatului Universității Babeș-Bolyai a adresat mulțumiri părintelui Bevans pentru prezență, acordul pentru traducerea cărții și nu în ultimul rând pentru contribuția sa la dezvoltarea Teologiei misionare.

În data de 28 februarie 2019, Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca și Centrul de Dialog între Teologie și Filosofie al Universității Babeș-Bolyai a organizat conferința cu titlul: *Dumnezeul filosofiei clasice în China* susținută de dr. Claudiu Găiu.

Dr. Dacian But-Căpușan

IPS ANDREI MITROPOLITUL CLUJULUI, MARAMUREȘULUI ȘI SĂLAJULUI

În fiecare **luni**, între orele 8.00 și 10.00, conduce ședința Consiliului Permanenței Eparhiale.

În fiecare **vineri**, între orele 8.00 și 10.00, predă cursul de Spiritualitate pentru studenții din anii III și IV de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

În fiecare **miercuri**, între orele 20.30 și 21.00, realizează emisiunea „Cuvântul Ierarhului – spiritualitate creștină pe unde hertziene”, pentru postul de radio „Renașterea”.

În fiecare **miercuri și vineri**, între orele 10.00 și 15.00, acordă audiențe clerului și credincioșilor.

Februarie 2019

1 februarie: La Facultatea de Teologie îi examinează pe studenții anului IV la disciplina Spiritualitate.

În biserica parohiei Câmpia Turzii III (paroh: Pr. Vasile Rus), oficiază o slujbă funebă la căpătâiul adormitului întru Domnul, preot Vasile Florea. Rostește un cuvânt de mângâiere.

2 februarie (Întâmpinarea Domnului): În biserica din Șoimeni, protopopiatul Cluj I, săvârșește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Oficiază Taina Sfântului Botez pentru prunca Andreea Cristina, fiica părintelui paroh Andrei Misaroș. Este însoțit de domnul Darius Echim, corespondentul TV Trinitas în Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, asistă la Vecernia, slujește Litia și rostește un cuvânt de învățătură.

3 februarie: În Catedrala Mitropolitană, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Oficiază slujba Parastasului pentru adormiții întru Domnul, Nicolae Episcopul și Bartolomeu Mitropolitul. Rostește un cuvânt evocator.

În cripta de la demisolul Catedralei, se reculege, preț de câteva clipe, la mormintele celor doi mari ierarhi.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză. Hirotesește întru duhovnic, pe părintele Raul Astaluș de la parohia Sub Coastă, protopopiatul Cluj I, pe părintele Marin Trandafir Roz, parohul comunității de romi din Turda și pe părintele Dragoș Ionuț Socaciu de la Paraclisul Spitalului de Ergoterapie din Cluj-Napoca.

4 februarie: Face o vizită pe șantierul Bisericii „Sfântul Marcu” din Florești (paroh: Pr. Dănuț Gordan), pe șantierul Bisericii „Învierea Domnului” din cartierul clujean Zorilor (parohi:

Pr. Coriolan Dura și Pr. Ștefan Iloaie), pe șantierul Centrului misionar-social de pe Calea Turzii din Cluj-Napoca și pe șantierul de construire a noilor chilii din incinta Mănăstirii „Sfânta Elisabeta” din Cluj-Napoca. Este însoțit de domnul Vasile Fluieraș de la Centrul Eparhial.

5 februarie: La Monumentul lui Baba Novac din Piața „Ștefan cel Mare” din Cluj-Napoca, oficiază o slujbă de pomenire. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de PC Pr. Ioan Bizău, directorul postului de radio „Renașterea”.

La Facultatea de Teologie, asistă la examenul susținut de PC Diac. Olimpiu Nicolae Benea pentru promovarea în postul de Lector Universitar.

La Mărișel, protopopiatul Huedin, îi vizitează pe tinerii aflați în tabăra organizată de Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului. Rostește un cuvânt duhovnicesc și asistă la programul organizat cu acest prilej.

Face o vizită pe șantierul bisericii parohiei Gilău III, protopopiatul Cluj I (paroh: Pr. Vasile Bandrabulă). Este însoțit de domnul Vasile Fluieraș de la Centrul Eparhial.

6 februarie: La Facultatea de Teologie, se întâlnește cu doamna Ecaterina Andronescu, ministrul educației în Guvernul României.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Acatistul Mântuitorului și rostește un cuvânt de învățătură.

7 februarie: Participă la festivitatea de inaugurare a noului sediu al Inspectoratului Școlar Județean din Cluj-Napoca. Săvârșește o

slujbă de binecuvântare și rostește un cuvânt de învățătură.

În localitatea Vișoara, protopopiatul Turda, săvârșește o slujbă de binecuvântare a noului Monument al Eroilor și rostește un cuvânt de învățătură. Este însoțit de PC Diac. Cristian Adrian Deneș de la Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca.

Face o vizită la Spitalul de Recuperare din Cluj-Napoca (slujitor: Pr. Bogdan Pop).

8 februarie: Face o vizită în biserica parohiei Lunca Ilvei, protopopiatul Năsăud (paroh: Pr. Victor Alexandru Brici).

Săvârșește slujba de binecuvântare a lucrărilor efectuate la Căminul Cultural din Lunca Ilvei. Rostește un cuvânt de învățătură.

În Căminul Cultural din Lunca Ilvei, participă la lucrările simpozionului dedicat spiritualității satului românesc. Susține o alocuțiune.

Îi vizitează pe copiii aflați în tabăra organizată de Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului la Centrul de Tineret de la Sângeorz-Băi. Rostește un cuvânt duhovnicesc și asistă la programul organizat cu acest prilej.

9 februarie: În biserica din cartierul clujean Dâmbul Rotund (parohi: Prot. Alexandru Ciui și Pr. Vasile Mihai Pop), oficiază Taina Sfântului Botez pentru pruncul Andrei Damian, fiul părintelui Augustin Căpâlnaș și pentru prunca Filoteia Maria, fiica părintelui Ștefan Tătaru de la parohia Pâniceni, protopopiatul Huedin. Rostește un cuvânt de învățătură.

În Biserica „Intrarea în Templu a Maicii Domnului” din Gherla (parohi: Pr. Vasile Ciciovan și Pr. Vasile Săsărman), oficiază slujba înmormântării adormitului întru Domnul, preot Petru Ioan Mărginean, fost paroh în localitatea Bonțida. Rostește un cuvânt de mângâiere.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernia, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

10 februarie: În biserica din Cetan, protopopiatul Dej, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Oficiază slujba

În sala de ședințe a Centrului Eparhial, prezidează ședința semestrială a Permanenței Consiliului Eparhial cu participarea părinților protopopi din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

În Sala „Nicolae Ivan” din incinta Centrului Eparhial, prezidează ședința anuală a membrilor C.A.R. din eparhie. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

13 februarie: În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Acatistul Mântuitorului Hristos și rostește un cuvânt de învățătură.

14 februarie: În Biserica „Sfântul Dumitru” din Florești (parohi: Pr. Dumitru Marcel Andreica, Pr. Daniel Pașca, Pr. Cristian-Gelu Perșa și Pr. Dan-Marius Matei), slujește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură.

La Muzeul Mitropoliei de la demisolul Catedralei, participă la momentul festiv al lansării volumelor „Efigiile Ierarhului – Restituiri Nicolae Ivan”, „Prezențe clericale transilvănene la Marea Unire de la Alba Iulia 1 Decembrie 1918”, alcătuit de Andreea Dăncilă-Ineoan, Bogdan Ivanov, Cosmin Cosmuța și Emanuil Ineoan, „Prăbușirea monarhiei Austro-Ungare și importanța istorică a zilei de 1 Decembrie 1918”, scris de Preot acad. Ioan Lupăș, ediție, studiu introductiv, note și indice de Mircea-Gheorghe Abrudan, precum și a „Calendarului Renașterea 2019”. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

15 februarie: În localitatea Băișoara, protopopiatul Turda, oficiază slujba înmormântării adormitului întru Domnul, Vasile, tatăl părintelui Sergiu Bălaj de la parohia „Sfântul Ilie” din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt de mângâiere. Este însoțit de PC Diac. Cristian Adrian Deneș de la Catedrala Mitropolitană.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Acatistul Bunei Vestiri și rostește un cuvânt de învățătură.

16 februarie: În biserica din Arșița, protopopiatul Năsăud, oficiază Taina Sfântului Botez pentru prunca Andreea, fiica părintelui paroh Marian Ștepoaie. Rostește un cuvânt de învățătură.

Face o vizită pe șantierul de restaurare al bisericii din Cepari, protopopiatul Năsăud (paroh: Pr. Ionel Motofeala).

Face o vizită la Mănăstirea Salva. Asistă la finalul slujbei de Priveghere și rostește un cuvânt de învățătură.

La sediul Primăriei din Năsăud, participă la prima parte a emisiunii „România 2019” de la Realitatea TV.

17 februarie: În Biserica „Sfânta Treime” din Bistrița (parohi: Pr. Tudor Mudure Iacob și Pr. Marius Ioan Pintican), slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Conferă domnului Vasile Roman, Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni”. După încheierea Sfintei Liturghii, oficiază Taina Sfântului Botez pentru prunca Alexia Ioana, fiica părintelui paroh Marius

Ioan Pintican. Rostește un cuvânt de binecuvântare. Este însoțit de PC Pr. Bogdan Ivanov, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

18 februarie: La Facultatea de Teologie, îi examinează, în cea de-a doua sesiune, pe studenții anului IV la disciplina Spiritualitate.

La Facultatea de Teologie, asistă la momentul susținerii Tezelor de Licență și Masterat, sesiunea februarie 2019.

19 februarie: Face o vizită pe șantierul Centrului misionar-social „Sfântul Apostol Andrei” de pe Calea Turzii din Cluj-Napoca.

20 februarie: În Aula „Teotist Patriarhul” din Palatul Patriarhal din București, participă la ședința anuală a Adunării Naționale Bisericești.

21 februarie: În Sala Sinodală din reședința patriarhală din București, participă la ședința de lucru a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

22 februarie: Face o vizită la Spitalul de Neurochirurgie din Cluj-Napoca (slujitor: Pr. Călin Felecan).

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Acatistul Bunei Vestiri și rostește un cuvânt de învățătură.

23 februarie: La Școala Generală de pe strada Horea din Cluj-Napoca, îi binecuvintează pe elevii participanți la Olimpiada de Religie, faza locală. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei, împreună cu oficialități, parohul și credincioșii din Cetan, Protopopiatul Dej, 10 februarie, 2019.

de sfințire a noilor Cruci ce vor fi așezate pe acoperișul bisericii. Hirotesește întru iconom stavrofor pe părintele paroh Mircea Bogdan Oprea. Conferă domnului David Prunean, primarul comunei Vad, Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin”. Este însoțit de PC Pr. Vasile Nemeș, inspectorul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

11 februarie: La Facultatea de Teologie, asistă la momentul festiv al lansării volumului omagial dedicat Părintelui Profesor Valer Bel. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

La Bistrița, participă la festivitatea dedicată împlinirii a 100 ani de la înființarea Brigăzii 81 Mecanizată „General Grigore Bălan”. Săvârșește o slujbă de Te-Deum și rostește un cuvânt duhovnicesc. Conferă domnului comandant, General de Brigadă Mircea Gologan, Ordinul „Mihai Vodă”. Conferă domnului Colonel Ioan Marian și domnului Locotenent Colonel Ilie Sas, Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin”.

Face o vizită pe șantierul Bisericii „Intrarea Maicii Domnului în Templu” din Bistrița (parohi: Prot. Alexandru Vidican, Pr. Nicolae Feier și Pr. Vasile Beni).

12 februarie: La Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca, participă la deschiderea festivă a Simpozionului „Treime, Biserică, Societate”. Asistă la slujba de Te-Deum și rostește un cuvânt de binecuvântare.

În biserica din Hălmasău, protopopiatul Beclean, oficiază Taina Sfântului Botez pentru pruncul Serafim Ștefan, fiul părintelui paroh Doru Zaharie și pentru pruncul Simeon Samuel Bizo. Rostește un cuvânt de învățătură.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

24 februarie: În biserica din Breaza, protopopiatul Beclean, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotesește întru iconom pe părintele paroh Daniel Iulian Țermure. Conferă domnului Dumitru Costin, primarul comunei Negriștea, Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin”. Primește din partea Primăriei și a Consiliului Local Negriștea, titlul de „Cetățean de Onoare” al comunei. Săvârșește slujba de binecuvântare a lucrărilor efectuate la casa parohială. Este însoțit de PC Pr. Cristian Baciu, consilierul bisericesc al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei slujind dumnezeiasca liturghie în Biserica „Sfânta Treime” din Bistrița, 17 februarie, 2019.

În Capela Seminarului Teologic din Cluj-Napoca, oficiază Taina Sfântului Botez pentru prunca Efremia Andreea Conțiu. Rostește un cuvânt de învățătură.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză. Hirotesește întru duhovnic pe PC Pr. Marin Coteșiu de la Paraclisul Gilău – Sub Pădure.

25 februarie: La Mănăstirea Parva, participă la deschiderea primei serii a Cursurilor de Duhovnicie. Asistă la slujba de Te-Deum și susține o alocuțiune. Este însoțit de PC Pr. Bogdan Ivanov, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

La Muzeul Etnografic al Transilvaniei, participă la vernisajul expoziției și la concertul de muzică bizantină, organizate, sub atenta supraveghere a domnului profesor Sorin Albu, în cadrul Zilelor Artei Bizantine, ediția 2019. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

26 - 28 februarie: Se deplasează în Germania, în localitatea Neuendettelsau, pentru a întări legăturile dintre Diakonia Evanghelică de acolo și Sectorul misionar-social al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. Este însoțit de domnul Sorin Călea, consilierul economic.

A consenmat, Arhid. Claudiu Ioan Grama

Alături de Patriarhul Ecumenic Bartolomeu*

Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan

dată cu implicarea Patriarhiei Ecumenice în soluționarea dificilei probleme bisericești din Ucraina prin ridicarea anatemei pronunțate de Patriarhia Moscovei asupra celor doi ierarhi Filaret și Macarie, întemeietorii celor două jurisdicții ucrainene după căderea URSS, unificarea acestor entități eclesiale, alegerea noului primat Epifanie și acordarea tomosului de autoce-

* Discuție pe marginea volumului: Patriarhul Ecumenic Bartolomeu, *Întâlnire cu taina. O prezentare contemporană a Ortodoxiei*, traducere din limba greacă diac. dr. habil. Ștefan L. Toma, Editura Andreiana, Sibiu, 2016, 335 p.

falie a noii Biserici Ortodoxe a Ucrainei, Sanctitatea Sa Patriarhul Ecumenic Bartolomeu a fost supus de către diferiți clerici ai patriarhiei ruse unui întreg șir de acuzații iresponsabile, defăimări și atacuri la persoană, care depășesc cu mult limita limbajului diplomatic și pe cea a decenței. Apărute în presa rusă sau în cea occidentală filorusă, unele au fost preluate și colportate în mediul online de diverși pravoslavnici fanatici din țara noastră și din Republica Moldova, care s-au considerat îndreptățiți a-l denigra acum pe Patriarhul Bartolomeu I, proferând la adresa sa, a activității și operei sale pastorale, teologice și ecumenice diferite epetete și sintagme ironice ori de-a dreptul jignitoare. Am constatat cu amărăciune și de această dată, ca și în cazul Sinodului din Creta, că acești zeloți judecă rapid cu foarte mare ușurință și condamnă cu asprime o persoană, o opinie teologică sau o învățătură de credință, fără a se obosi măcar să citească de la cap la coadă, să cumpănească în mod chibzuit, să filtreze cu o dreaptă judecată, să analizeze cu spirit critic, dar și cu modestie, înainte de a se exprima.

Cu toate că unora – care judecă în funcție de numărul credincioșilor pe care-i păstoresc, de extensia jurisdicției lor canonice și de puterea politică care-i sprijină – nu le convine, Patriarhul Bartolomeu este receptat la nivel global drept voce a Bisericii Ortodoxe, bucurându-se nu doar de o notorietate religioasă, ci și de una politică și publică largă, mai ales datorită angajamentului său ferm și vocal pentru protecția mediului înconjurător, activitatea sa ecologică aducându-i Sanctității Sale titlul nobil de „patriarh verde”. Dar dincolo de această receptare globală transreligioasă, în interiorul lumii creștine, în general, și a celei ortodoxe, în particular, Patriarhul Bartolomeu rămâne o voce autentică și veridică a teologiei și a ierarhiei ortodoxe². O dovedește pregătirea sa academică (Institutul teologic din Halki, Institutul Pontifical Oriental din Roma, Institutul Ecumenic de la Bossey și Universitatea din München), parcursul său ierarhic (ales patriarh în unanimitate la 51 de ani), multitudinea activităților sale, neastâmpărul cu care a colindat întreaga planetă în sprijinul ecologiei, efortul întăririi comuniunii panortodoxe între Bisericile Ortodoxe autocefale, fraternitatea colegială cultivată sinodal în cadrul Patriarhiei Ecumenice, și a acesteia cu celelalte Bisericile Ortodoxe autocefale și autonome, angajarea sa sinceră în dialogul dragostei și al adevărului cu ceilalți creștini, disponibilitatea de a colabora cu iudaismul și islamul, contactul permanent cu realitățile cotidianului și ale lumii în care trăim, simplitatea de care dă dovadă în viața de zi cu zi, răbdarea cu care îndură toate șicanele și umilințele venite din partea autorităților turce și, nu în ultimul rând, claritatea teologisirii sale. Or, tocmai de la această din urmă dimensiune cred că ar trebui să pornească toți cei ce se grăbesc să judece în fel și chip personalitatea Sanctității Sale!

Primul pas ar fi să parcurgem remarcabila sa lucrare publicată și în limba română – după ce anterior apăruse deja în engleză, greacă și franceză –, în traducerea profesionistă a cărturarului diacon ardelean Ștefan Toma. Publicată în anul desfășurării Sinodului din Creta (2016), cartea Patriarhului Bartolomeu nu s-a bucurat în spațiul nostru teologic românesc de atenția, mediatizarea și discutarea pe care o merita, fie și numai datorită anvergurii slujirii sale în Biserică. De aceea, textul meu se dorește a fi o invitație adresată tuturor teologilor, preoților și mirenilor de a descoperi particularitățile profilului de teolog și păstor al Sanctității Sale Bartolomeu. După cum pertinent subliniază traducătorul în cuvântul său introductiv, cartea a fost „scrisă cu răvnă personală și multă erudiție”, punând în valoare „cultura bogată și sufletul creștinătății ortodoxe. Patriarhul Bartolomeu reușește, cu multă abilitate, să evidențieze rădăcinile creștinătății, în cei peste 2000 de ani scurși de la Întruparea

prezentului și răspunsul pertinent al Bisericii Ortodoxe la aceste provocări și probleme. Lucrarea se încheie cu un epilog sugestiv intitulat: „Nădejdea cea din interiorul nostru”, unde Patriarhul Bartolomeu mărturisește că nu privește spre viitor cu descurajare, ci cu o așteptare plină de speranță care izvorăște prin Hristos cel înviat și prin harul lui Dumnezeu și ne „permite să trăim prezentul în plinătatea lui, liniștiți de înțelegerea veșniciei”, „în ciuda întunericului și zarvei din jurul nostru”, convinși că „o nouă perspectivă va răsări întotdeauna, prin încrederea noastră în iubirea lui Dumnezeu; iubire în care se va reflecta apropierea de frații și surorile noastre din întreaga lume, ca și protejarea minunatei noastre planete – toate, daruri ale lui Dumnezeu spre bucuria noastră și spre bucuria generațiilor care vor urma” (p. 330). În cele din urmă nu-mi rămâne decât să vă recomand tuturor cu căldură lectura atentă a acestei lucrări a Patriarhului Ecumenic Bartolomeu, asigurându-vă că în ea veți descoperi fațete diverse și interpretări noi ale tradiției ortodoxe, găsind răspunsuri la multe întrebări de actualitate care ne frământă, dar încredințându-vă totodată că în ea se revelează profilul autentic al păstorului „primus inter pares”, care poartă în cuvântul și slujirea sa, profunzimea și caracterul Părinților Bisericii.

² Olivier Clement, *Adevăr și libertate. Ortodoxia în contemporaneitate. Convorbiri cu Patriarhul Ecumenic Bartolomeu I*, traducere de Mihai Maci, Editura Deisis, Sibiu, 1997, 240 p.

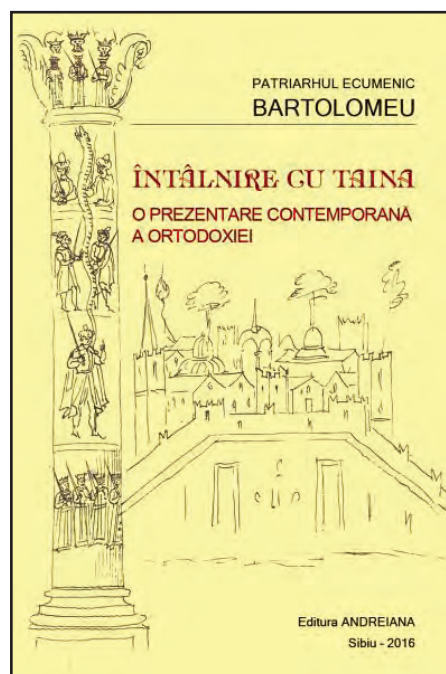
Mântuitorului Iisus Hristos; explorând într-un mod sintetic spiritualitatea și doctrina ortodoxă, explicând cu măiestrie misterul liturgic și arta eclesială a Bisericii Ortodoxe Răsăritene. Într-un mod cu totul deosebit și într-o abordare unică, Sanctitatea Sa corelează creștinătatea ortodoxă cu problematicile contemporane, cum ar fi: libertatea și drepturile omului; dreptatea socială și globalizarea; protecția mediului înconjurător; gândirea fundamentalistă și războiul etc. Lucrarea *Întâlnire cu Taina* constituie, în cele din urmă, o bogată sursă spirituală, care-i conectează pe cititori la înțelepciunea bimilenară a Bisericii Ortodoxe” (pp. 5-6).

Cartea se bucură de un „Cuvânt înainte” (pp. 13-33) al eruditului mitropolit Kallistos Ware de Diokleia care prezintă personalitatea și opera patriarhului în șapte puncte: „nici teorie, nici filozofie, ci trăire”; „taină”; „libertate”; „relaționare”; „integralitate”; „temelii profunde” și „nu disper niciodată”. Urmează apoi studiul semnat de arhidiaconul dr. John Chryssavgis, care ilustrează biografia patriarhului (pp. 34-56) punctând următoarele etape: „primii ani și educația”, „Institutul Patriarhal de Teologie din Halki”, „Studiile postuniversitare și călătoriile”, „Întoarcerea în Constantinopol”, „Patriarhul Ecumenic Bartolomeu”, „Misiunea sa ecumenică”, „Patriarhul ca făuritor de punți de legătură”, „Patriarhul ca făcător de pace”, „Viziunea unui patriarh”, „Portretul unui patriarh” schițat prin cuvintele cunoscutului teolog francez Olivier Clement și sfârșind cu descrierea unei „zile din viața Patriarhului”.

Acestor trei părți introductive le urmează teologhisirea patriarhului, structurată pe nouă capitole (pp. 57-330), subdivizate la rândul lor în diferite subcapitole, expunerea dând dovadă de elocință, claritate și precizie. Primul capitol schițează perspectivele istorice: „Ortodoxia și Patriarhia Ecumenică”; al doilea se axează asupra cântării și spațiului liturgic: „Artă, arhitectură și Liturghie”; al treilea tematizează „Darul Teologiei. Principii fundamentale și perspective”; al patrulea ilustrează „Vocația iubirii. Monahismul ca alegere și chemare”; al cincilea se concentrează asupra spiritualității și tainelor întrupate în „Rugăciune și viață duhovnicească”; al șaselea discută „Minunea creației. Creștinism și ecologie”; al șaptelea dezbate tema credinței și a libertății prin prisma „Conștiinței și drepturilor omului”; al optulea, intitulat „Transfigurând lumea”, tratează trei chestiuni contemporane de maximă actualitate: „Dreptate socială: sărăcie și globalizare”, „Religie și societate: Fundamentalism și rasism”, „Război și pace: conflict și dialog”, denotând profun- da ancorare a Sanctității Sale în realitățile

prezentului și răspunsul pertinent al Bisericii Ortodoxe la aceste provocări și probleme. Lucrarea se încheie cu un epilog sugestiv intitulat: „Nădejdea cea din interiorul nostru”, unde Patriarhul Bartolomeu mărturisește că nu privește spre viitor cu descurajare, ci cu o așteptare plină de speranță care izvorăște prin Hristos cel înviat și prin harul lui Dumnezeu și ne „permite să trăim prezentul în plinătatea lui, liniștiți de înțelegerea veșniciei”, „în ciuda întunericului și zarvei din jurul nostru”, convinși că „o nouă perspectivă va răsări întotdeauna, prin încrederea noastră în iubirea lui Dumnezeu; iubire în care se va reflecta apropierea de frații și surorile noastre din întreaga lume, ca și protejarea minunatei noastre planete – toate, daruri ale lui Dumnezeu spre bucuria noastră și spre bucuria generațiilor care vor urma” (p. 330).

În cele din urmă nu-mi rămâne decât să vă recomand tuturor cu căldură lectura atentă a acestei lucrări a Patriarhului Ecumenic Bartolomeu, asigurându-vă că în ea veți descoperi fațete diverse și interpretări noi ale tradiției ortodoxe, găsind răspunsuri la multe întrebări de actualitate care ne frământă, dar încredințându-vă totodată că în ea se revelează profilul autentic al păstorului „primus inter pares”, care poartă în cuvântul și slujirea sa, profunzimea și caracterul Părinților Bisericii.

COMITETUL DE REDACȚIE:

Președinte:
IPS Arhiepiscopul și Mitropolitul ANDREI ANDREICUȚ

Vicepreședinte:
PS Episcopul-vicar VASILE SOMEȘANUL

Membri:
Consilier cultural Pr. dr. Bogdan Ivanov, Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, Pr. prof. dr. Liviu Vidican-Manci

Director:
Pr. dr. Cătălin Pălimaru

RENAȘTEREA

Editura Renașterea * Piața Avram Iancu, 18
400117, Cluj-Napoca * Telefon / Fax 0264-59.96.49
Internet: www.renasterea-cluj.ro
E-mail: revista@renasterea-cluj.ro

CUI (CF) 4547095
IBAN: RO84 BTRL 0130 1205 P129 1800
Banca Transilvania, Cluj (Revista RENASTEREA)
ISSN: 1223-4435

Redactor responsabil:
Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Tehnoredactor: Pr. Eugen Mera

DIFUZAREA:
Pr. Nicolae-Dragoș Kerekes

COLABORATORI PERMANENȚI:

Mircea-Gheorghe Abrudan, Mircea Gelu Buta, Dacian But Căpușan, Cezar Login, Ierom. Maxim Morariu, Marcel Muntean, Adrian Papahagi, Protos. Simeon Pinte, Nicolae Turcan, Arhim. Benedict Vesa

ASCOR Cluj-Napoca în perioada Postului Mare

Tatiana Onilov

In perioada Postului Mare, activitatea Asociației Studenților Creștini Ortodocși Români (ASCOR), filiala Cluj-Napoca, este axată atât pe evenimentele tradiționale, care se desfășoară pe parcursul a mai bine de două decenii, cât și pe acțiuni noi, concretizate în campanii mai ample și de durată mai lungă.

Conferințele duhovnicești

Conferințele duhovnicești, cu invitați care vor aborda o serie de subiecte actuale, de interes atât pentru tineri, cât și pentru alte categorii de vârstă, se numără printre evenimentele de nelipsit și în acest post de dinaintea sărbătoririi marului praznic al Învierii Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Publicul clujean interesat de un altfel de discurs va avea posibilitatea să îi asculte pe: Părintele Gheorghe Colțea, care va aborda tema: „Destinul neamului nostru la cumpăna dintre milenii”; Ieromonahul Melchisedec Ungureanu, starețul Mănăstirii Lupșa, cu subiectul „Chemarea lui Dumnezeu și agonia lumii”; Preasfințitul Ignatie, episcopul Hușilor, ce va vorbi despre „Dumnezeu și sinceritatea credinței”; Părintele prof. univ. dr. Gheorghe Holbea, cadru didactic la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul” din București, care va pune în discuție tema „Chipul de pocăință, ca dar al lui Dumnezeu”. Preasfințitul Macarie Drăgoi, episcopul Europei de Nord, va conferența în penultima săptămână a postului, iar Părintele diacon Adrian Sorin Mihalache, cadru didactic la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Iași și realizator de emisiuni la postul Trinitas TV, va încheia ciclul serilor duhovnicești, propunând spre discuție subiectul „Bruiajele lumii și fragmentarea lăuntrică. Despre zgomotul societății de consum și fărâmițarea interiorității omenești”.

Campania „40 de zile pentru viață”

În perioada 6 martie-14 aprilie, împreună cu Asociația „Clujul pentru viață”, alături de alte comunități, asociații și parohii ortodoxe clujene, ASCOR Cluj-Napoca și membrii

comunității Bisericii Studenților vor participa timp de 40 de zile, prin rugăciune și priveghere, la campania „40 de zile pentru viață”. Ca în fiecare an, creștinii ortodocși din Cluj-

Napoca vor priveghea în fiecare zi de vineri pentru încetarea realizării avorturilor în România, dar și pentru sensibilizarea oamenilor asupra acestui flagel nimicitor a milioane de vieți umane. Participanții la campanie vor sta în preajma Clinicii de Ginecologie I, de la ora 7.00 până la ora 19.00. Ei vor purta icoane și însemne cu mesaje pentru încurajarea dreptului la viață al tuturor copiilor, precum și pentru sprijinirea femeilor și a familiilor care se află în situația unei crize de sarcină sau care au trecut deja prin experiența unui avort. Organizatorii evenimentului susțin că pentru sufletele copiilor avortați se va citi neîntrerupt *Psaltirea*, dar și alte rugăciuni. Această campanie este premergătoare celui mai important eveniment pro-viață al anului – *Marșul pentru Viață*, care anul acesta va avea loc, în mod tradițional, în preajma mării sărbători a Bunevestirii, la data de 23 martie, între orele 15.00 și 18.00.

Priveghere neîncetată la Biserica Studenților

În afară de privegherea stradală, membrii comunității Bisericii Studenților și ASCOR Cluj-Napoca se adună în jurul rugăciunii neîncetate, citind *Psaltirea* pe toată durata Postului Mare, și în cadrul locașului unde aceștia participă la rânduiala duhovnicească și la cea liturgică – Biserica Studenților, care poartă hramul Sfântului Apostol Ioan Evanghelistul și al Sfântului Ierarh Nicolae. Postul Mare este, în general, o perioadă de strădanie duhovnicească, de întâlnire în rugăciune în timpul tuturor slujbelor mai deosebite din acest răstimp, dar și o coeziune a comunității în jurul Patimilor Mântuitorului, dar și a Învierii Lui.

Pelerinajele pe jos

Rugăciunea este catalizatorul tuturor celorlalte activități ale ASCOR Cluj-Napoca. La început de primăvară reîncep pelerinajele pe jos – drumeții duhovnicești ce oferă posibilitatea de a descoperi noi itinerarii spre mănăstiri mai puțin vizitate, dar și prilejuri de a petrece mai mult timp în sânul naturii. Este anunțată și pentru anul acesta desfășurarea pelerinajului pe jos de la Iclod la Mănăstirea Nicula – cel mai așteptat și mai amplu parcurs duhovnicesc pedestru la care participă sute de credincioși.

Ateliere și activități culturale pentru tineri

Nu sunt uitate nici atelierul tradițional ale asociației. Toaca bate mai tare și mai mult în această perioadă; obiectele confecționate manual – măștișoare, felicitări, ouă încondeiate – sunt pregătite mai cu sârg pentru a fi date în dar în preajma sărbătorilor; la atelierul de cinema sunt vizionate filme care

pun în discuție perioada atroce a regimului comunist, tinerii având posibilitatea să vizioneze până acum pelicule precum „După-amiaza unui torționar” și „Mănuși roșii”.

Atelierul de teatru a dat roade noi la început de primăvară. În primele zile de martie, în cadrul Festivalului Prieteniei, trupa de teatru „Sfinții Filimon și Porfirie” a pus în scenă o frumoasă piesă de teatru intitulată „Prietenii Efervescente”. Evenimentul cultural a umplut sala „Nicolae Ivan” din cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă. Realizatorii piesei au oferit publicului o prețioasă parabolă cu conținut creștin, subiectul prieteniei fiind abordat cu profesionalism și cu mult umor bun.

De asemenea, periodic, sunt organizate întâlniri culturale cu invitați de vază și lansări de cărți. Cel mai recent eveniment de acest gen a fost întâlnirea cu scriitoarea, cercetătoarea, iconografa și recuperatoarea patrimoniului bisericesc românesc, Raluca Prelipceanu.

Timp de două ore, invitata le-a relatat celor prezenți la eveniment despre activitatea sa misionară în Occident, în perioada în care și-a desfășurat studiile în Franța și în Italia, despre implicarea voluntară și cu eforturi personale colosale în salvarea și recuperarea vechii Biserici de la Vința, care urma să fie distrusă de apele toxice ale barajului de decantare a sterilului de la Valea Sesei. Tinerii au putut afla că, datorită implicării Ralucăi Prelipceanu, biserica „Sfântul Arhangel Mihail” din satul Vința, cu o vechime de aproximativ 250 de ani și cu o pictură realizată în 1821 de către pictorul Simion Silaghi, în condiții remarcabile, a fost posibil să fie strămutată la Muzeul „ASTRA” din Sibiu.

În timpul întâlnirii au fost abordate și subiecte ce țin de iconografia ortodoxă, întrucât invitata serii a avut șansa de a studia și de a lucra în acest domeniu împreună cu Helene Blere în cadrul atelierului Saint Joseph. La rândul ei, Helene Blere a fost formată de profesorul și teologul Leonid Uspenski și de Părintele Sofronie Saharov.

La final, a fost lansată cartea intitulată „Dă-mi, tinere, inima ta!”. În prezent, Raluca Prelipceanu lucrează la încă două volume care vor apărea în anul acesta: o traducere a unei cărți a lui Michel Quenot despre icoanele martirilor și o carte despre convertirea la Ortodoxie a celor din Occident.

Evenimentele duhovnicești, culturale, filantropice și misionare sunt desfășurate cu multă implicare și dedicație de către voluntarii ASCOR Cluj-Napoca și de către membrii comunității Bisericii Studenților. Majoritatea activităților lor sunt anunțate din timp prin intermediul site-ului și a paginii de Facebook a asociației. Toți cei interesați de a se implica în asemenea activități îi pot contacta oricând pe membrii ASCOR.

Sfântul Iov, biruitor al revoltei față de Dumnezeu

„Zidindu-ți cetățuia sufletului tău nerăzvrătită, vitejește ai suferit viforul cel cumplit al vrăjmașului, mărite Iov”
(din *Canonul de rugăciune către Sfântul Iov*)

Ana-Maria Neag

Dreptul Iov aduce omului contemporan – mult prea obișnuit să cultive și să-și justifice tot mai subtil revolta față de Dumnezeu pentru cele mai mărunte lucruri – o lămurire duhovnicească, un mod de raportare mult mai sănătos față de rostul suferinței îngăduite de Dumnezeu.

Prezența reală a lui Iov în istorie o confirmă, pe de o parte, Tradiția Bisericii Ortodoxe, care îl prăznuiește pe 6 mai (Iov este cinstit și în calendarul catolic, pe 10 mai) și, pe de altă parte, Vechiul Testament, prin *Cartea lui Iov*, ce s-a așezat întotdeauna alături de celelalte cărți sfinte ale iudeilor. Autorul ei a rămas necunoscut, fapt ce nu slăbește însă valoarea literară și nici veridicitatea. Conform Sfântului Ioan Gură de Aur, această istorisire s-ar fi scris înainte de perioada exilului babilonian (587 î. Hr.), în momentul anterior Legii lui Moise, ceea ce face din Iov un om cu adevărat uimitor datorită raportării sale față de Dumnezeu, ascultându-și glasul conștiinței în lipsa sprijinului pe care îl dădea Legea. Iov apare menționat și în alte locuri din Vechiul Testament și anume în *Cartea lui Ieremie* (14, 4-20) și în *Cartea lui Isus Sirah* (49, 10).

Despre originile sale, ne oferă informații însăși cartea ce îi poartă numele, în care se menționează că trăia în ținutul Uz, situat în „sud-estul Palestinei, în aria Moabului, care cuprindea și o parte din deșertul Arabiei” (IPS Bartolomeu, notă în *Sfânta Scriptură la Cartea lui Iov*). În privința descendenței genealogice, Sfântul Ioan Gură de Aur consideră că s-ar fi născut din neamul lui Isav (fratele Patriarhului Iacob), un om predispus spre tot ce ține de partea trupească, fapt ce arată că biruința asupra moștenirii ereditare nu este imposibilă.

Raportându-ne biografic la destinul lui Iov, inițial, se poate vedea un parcurs ascendent și sporitor din toate punctele de vedere. Dumnezeu l-a binecuvântat de-a lungul vieții cu cele mai râvnite bogății: fie că erau sufletești – „om adevărat, neprihănit, drept, cinstitor de Dumnezeu, ferindu-se de tot lucrul rău” (Iov 1, 1), fie spirituale (cel mai de seamă dregător din ținutul Soarelui-Răsare) sau materiale – „Avea o turmă de șapte mii de oi, trei mii de cămile, cinci sute de perechi de boi, cinci sute de asine păscătoare, precum și mulțime mare de slugi; avea tot ce putea să aibă un om pe pământ” (Iov 1, 3). Chiar și prin numărul mare de copii – dintre care șapte băieți (considerați în epoca patriarhală continuatori ai unui neam) și trei fete – Iov se arată covârșit de binecuvântarea lui Dumnezeu. Toate acestea sunt înfățișate aproape ca într-o poveste în prima parte a cărții, până când, dintr-o dată, prin lucrarea diavolului, pentru Iov urmează un șir de năpaste: averile îi sunt furate de tâlhari, iar copiii mor, după ce un vânt din pustie dărâmă casa în care se ospătau. În fața acestei mari încercări, Iov are puterea și smerenia să spună: „Domnul a dat, Domnul a luat; cum l-a plăcut Domnului, așa s-a făcut; fie numele Domnului binecuvântat” (Iov 1, 21). Văzând devotamentul lui Iov și urându-l și mai mult pentru virtutea sa, diavolul cere îngăduință Domnului încă o dată pentru a umple paharul cu o ultima nenorocire. Astfel, îl lovește cu bubă rea – boală ce constituie a șasea plagă a Egiptului – ceea ce îl determină pe Iov să se izoleze în afara cetății, undeva pe un morman de gunoi, unde stătea curățindu-și cu un ciob rănile provocate de boală.

În toată această durere, Iov nu găsește sprijin nici măcar în soția sa, care îl îndeamnă să-L blesteme pe Dumnezeu. Nu află mângâiere adevărată nici de la prietenii săi – Elifaz din Teman, Bildad din Șuah și Țofar din Naamah. Aceștia, deși i-au stat alături șapte zile și șapte nopți fără să-i spună vreun cuvânt, ajung în cele din urmă să îl supună unui adevărat proces de culpabilizare, încercând să îl facă să-și recunoască păcătoșenia trecutului din care ar decurge implicit și pedeapsa prezentului. Convingerea lor era că Iov suferă pentru păcatele nemărturisite din trecut. Iov însă era omul ce aducea jertfe constant chiar și pentru ispitele de gând ale feciorilor săi. Suferința sa nu este așadar înțeleasă de acești trei prieteni, care „în afara experienței lor ancestrale și personale, nu se arătau prin nimic a avea experiența decisivă a vinii, a pedepsei și a suferinței” (Petru Creția, „Comentariu la Cartea lui Iov” în *Cartea lui Iov; Ecleziastul; Cartea lui Iona; Cartea lui Ruth; Cântarea cântărilor*, p. 28). Ei încep să devină mai degrabă judecători ai lui Iov și pierd sentimentul de compătimire pe care îl avuseseră inițial.

Deși își apără nevinovăția în fața lor și, deci, a lui Dumnezeu, Iov rămâne singur și parcă fără un răspuns la durerea sa. Parcursul său sufletesc arată dorința de a se lămurii, de a se lumina cu privire la viața sa, iar nu revolta față de Dumnezeu, cum s-ar putea crede la prima vedere – însă și dacă ar fi așa, lui Iov i s-ar putea acorda toată îndreptățirea pentru că era „neprihănit” în fața lui Dumnezeu. Suferința devine atât de greu de purtat, încât Iov ajunge la epuizarea puterilor sufletești, în încercarea lui de a înțelege ce se întâmplă cu el, fără să îl acuze pe Dumnezeu. Pragul acestei suferințe se află între două intenții: de a-l blestema pe Dumnezeu sau de a muri. În acest context, se poate înțelege cuvântul său: „O, dac-aș fi în stare să-mi curm odată viața, / ori să mi-l rog pe altul s-o facă-n locul meu” (Iov 30, 24). Decât să ajungă la hulă, Iov preferă moartea, nu ca abandon al luptei, ci ca posibilă scăpare de un rău infinit mai mare: despărțirea definitivă de Dumnezeu prin hulă. E un moment de cumpănă. Nimeni nu-i vine însă în întâmpinare pentru a-i curma viața și, cu atât mai puțin o va face el însuși, dându-și seama, după glasul conștiinței, că și acesta ar fi un lucru potrivit lui Dumnezeu. Singura soluție care îi rămâne la îndemână este răbdarea: Iov așteaptă înfrigorat un răspuns din partea lui Dumnezeu. Acest răspuns vine în mod personal la Iov pentru credința și dragostea lui neprefăcute față de Ziditorul său, care nu pot decât să-L înduioșeze și să-L atragă. După cuvântul dat drept răspuns, în care Dumnezeu îi vorbește despre atotputernicia și atotștiința Sa, Iov nu mai are nedumeriri și nici întrebări: „Mă judec eu cu Domnu'n dojană și muștrare, / eu, bietul, cel ce'n față cu acestea sunt nimic [...] ci mâna mi-o voi pune, cuminte, peste gură: dac'am vorbit o dată, de-acum nu mai vorbesc” (Iov 40, 4-5).

Tăcerea din urmă nu provine însă dintr-o neputință sau dintr-o frică absurdă de a mai comunica, ci este tăcere înțelegătoare. De aceea, „măreția lui Iov este dublă: de a fi stăruit să întrebe și să protesteze câtă vreme interlocutorii săi vorbeau și îl combăteau ca reprezentanți ai unui Dumnezeu al dreptății, fie ea și o dreptate greu descifrabilă, și de a tăcea când a văzut că nu este așa, de a tăcea cu fruntea în pulbere, însă fără să-și recunoască altă vină decât aceea de a nu fi știut cu cine are de-a face” (Petru Creția, *Ibidem*, p. 36).

Până în acest moment în care s-a făcut tăcere în sufletul lui Iov, astfel încât să-L poată auzi pe Dumnezeu, lupta interioară a fost marcată de durerea așteptării, de lacrimi după Dumnezeu, de stăruința chemării Lui – chiar și atunci când pare că nu aude – și de recunoașterea propriei nimicnicii: „Și-acum pâraie calde mi-i sufletul pe chip / și'n zile de durere mă ține înziliră; / mi-e somnul parcă noapte, din prăvăliri de oase / și nervii se desfac” (Iov 30, 16-17). Necărtirea lui Iov vădește până la urmă grija și darul lui Dumnezeu, care și-au aflat sălaş într-un suflet smerit. Puterea de a purta această luptă iscată din lucrarea diavolului, chiar în condițiile în care Iov a fost un om drept și fără păcat, i-a dat-o tot Dumnezeu. Iov mărturisește acest lucru, desemnându-L pe Dumnezeu drept forța care împiedică fuga și dialogul cu însuși diavolul prin păcat: „Cu strașnică tărie mă ține El de haină / și de gâtleej mă strânge ca gulerul cămășii” (Iov 30, 18).

Adesea, când suferința îi stă în cale, omul contemporan nu are curajul să se lase angajat cu toată convingerea în această luptă, ci se lasă indus în starea de căteală și nemulțumire, care îl îndepărtează de Dumnezeu și de semenii și îl face infinit mai nefericit. Iov a avut această înțelepciune de a se lăsa purtat de Dumnezeu în mijlocul necazurilor, nelepădându-se cu ușurință, nelăsându-se prins de seducția pe care o exercită sămânța deznădejzii aruncată de diavol.

Bibliografie:

Petru Creția, „Comentariu la Cartea lui Iov” în *Cartea lui Iov; Ecleziastul; Cartea lui*

Iona; Cartea lui Ruth; Cântarea cântărilor, București, Editura Humanitas, 1995;

Cuvântul Părintelui Ciprian Negreanu din 5.08.2013, exegeză la *Cartea lui Iov*.

Fericit cel ce se vede și crede!

Anca Bivolariu

Mânjit mi-e sufletul și-mi vine să zbier!
E gol și totuși l-apasă peceți grele și roșii, de fier.
Păcatul și patima-și cer a lor parte din mine
Și nu mă mai lasă să zbor.
Stau singur sub neguri și ploaie,
cu ochii închiși
Căci mă dor!

Mă dor de-atâtea gunoaie, noroaie, puhoai
ce fac pleoapele greoaie.

Ochiul este luminătorul trupului

Lacrimi de-ar curge măcar!
Însă plânsul nu vine;
nu poate...
Stoluri negre de gând îl opresc la hotar.

Ochii sunt poarta spre Cer

Dar Cerul îl vede numai cel care plânge, se curăță
și scoate paiul din el.
Ca două obloane în formă de aripi, ochii îl pot duce în zbor
Spre Țara unde ești Soare și îngerii aduc slavă-n sobor.

Un crâmpei de lumină și cântec răzbate
și parcă o cale zăresc:
să mă-ntorc la simplitate,
pe omul cel vechi să-l smeresc.

Pocăință. Lacrimi. Suspin.
Parcă Te-apropii
și se face senin.

Iară și iară cu palma-Ți muncită obrazu-mi murdar îl atingi!
În a Ta mângâiere e
atâta chemare
și dor
și răbdare:

*Copile, copile,
de ce fuși de Mine?
Te știu, te-am iertat și te-aștept.*

Echipa: Tatiana Onilov, Eliza-Adelina Purcaru, Iulia Anamaria Mureșan, Romina Sopoian, Bogdan Herțeg, Nicoleta-Andreea Sicoe

Adresa ASCOR:
Biserica din Hașdeu 45
Cluj-Napoca

ISSN: 1224-0567

Redacția FILOCALIA:
Piața Avram Iancu, nr. 18,
Cluj-Napoca
Fax: 0264/595 300
revista.filocalia@yahoo.com